

כרך ב' – פעילות חריגה

תוכן העניינים

54	פרק 1: סמינרים וימי עיון .....
54	1. במרחב היישוב .....
54	2. שאינם במרחב היישוב .....
55	פרק 2: שמחייה (הפנינג) .....
55	1. במרחב השבט .....
55	2. במרחב בית-הספר .....
56	3. במרחב היישוב .....
56	פרק 3: יום שבט (יום דרגה/יום צופה) .....
58	פרק 4: חגים .....
58	1. חנוכה כללי .....
58	2. מצעד לפידים .....
59	3. פורים כללי .....
60	4. פורימון .....
61	5. ל"ג בעומר .....
61	6. חג השבועות .....
62	פרק 5: פסטיבל .....
62	1. כללי .....
62	2. במות .....
62	3. חשמל .....
63	פרק 6: טקסי אש .....
63	1. כללי .....
64	2. חומרים .....
64	3. המקום .....
65	4. הדלקת הכתובות .....
65	5. מעבר באש .....
65	6. כיבוי ופירוק .....
66	פרק 7: מסיבות .....
66	1. באולם שכור .....
66	2. במרחב השבט .....

כרך ב' – פעילות חריגה

תוכן העניינים – המשך

66	פרק 8: יום ספורט
66	1. כללי
67	2. הנחיות לפי ענפי הספורט
68	פרק 9: רפסודייה (שיט על רפסודה)
68	1. כללי
68	2. בעלי תפקידים
68	3. מועדים
68	4. החניכים
68	5. מספר השייטים על רפסודה
69	6. מספר הרפסודות במשט
69	7. בניית הרפסודה
69	8. הכנה
69	9. אבטחה, ליווי ורפואה
70	10. תדריכים
70	11. היציאה לרפסודייה
72	12. הוראות ל"נחיתה": סיום המשט
72	13. תפקידו ואחריותו של אחראי הרפסודה
72	14. תפקידו של קצין הבטיחות הימי
73	15. ציוד הרפסודה
73	16. אישורים ודיווחים
74	17. מקרים ותגובות
75	18. סימנים מוסכמים ואמצעי עזר
75	19. נוהל גרירה
75	20. גרירת רפסודה מאוישת
76	פרק 10: יום עבודה
76	פרק 11: קטיף בוסים
77	פרק 12: מתקנים מתנפחים
77	1. כללי
78	2. הגדרות
78	3. מתקנים שיש לגביהם הגבלות ואיסורים
78	4. אישורים

כרך ב' – פעילות חריגה

תוכן העניינים – המשך

פרק 12: מתקנים מתנפחים – המשך

79	.....	5. הקמת המתקנים
79	.....	6. הפעלת המתקנים
80	.....	7. סיום הפעילות וקיפול המתקנים
80	.....	8. הפעלת מתקנים בחוף ים או בבריכה
80	.....	9. מקרי חירום

נספחים

81	.....	נספח 1: מנחה לסיווג פעילויות הדורשות רישוי עסקים
85	.....	נספח 2: טופס בקרת איכות לסמינר
89	.....	נספח 3: טופס בקרת איכות לפטי"שים (פסטיבל/טקס אש/יום שבת/שמחייה/מצעד לפידים)
94	.....	נספח 4: טופס בקרת איכות לקראת פורימון

פרק 1: סמינרים וימי עיון

- * ככלל יש להתייחס לפעילות חריגה כמו לטיול על כל היבטיו. ראו כרך ג' – **טיולים**.
- * בתחילת כל פעילות יתקיים תדריך בטיחות, שיכלול את דגשי הבטיחות הספציפיים לפעילות.
- * מרכז השבט יכין תוכנית בטיחות כוללת לאירוע, שתכלול כללים והנחיות ספציפיים.

1. במרחב היישוב

- א. הגדרת תפקידו של אחראי הסמינר זהה לזו של אחראי טיול.
- ב. אופן היציאה למתקן הסמינר ייעשה בהתאם לנוהלי היציאה לטיול המופיעים בכרך ג' – **טיולים**, פרק 9, עמ' 111-113.
- ג. בסמינר יום, שאינו כולל לינה, יימצא בוגר בהתאם לכרך א' – **כללי**, פרק 1, סעיף 3, עמ' 13. לפעילות זו יש להמציא אישור הנהגתי.
- ד. לסמינר או יום עיון הכולל לינה יש להמציא אישור בטחוני ואישור תנועתי.
- ה. בפעילות זו יימצא הן בוגר הן ליווי חמוש/רפואי בהתאם לאישור הבטחוני.
- ו. הוראות פתיחה באש ותדריך נשיאת נשק יועברו על-ידי אחראי הסמינר בעל-פה ובכתב. ראו כרך ג' – **טיולים**, נספח 8, עמ' 150.
- ז. בלינת שטח ולינה באכסניה יש לפעול לפי הנהלים המופיעים בכרך ג' – **טיולים**, פרק 14, עמ' 119.
- ח. אחראי הטיול יכתוב תיק אבטחה לפעילות זו. ראו כרך ג' – **טיולים**, נספח 2, עמ' 122.
- ט. יש להקפיד על הפסקות יזומות לשתייה לפחות שלוש פעמים ביום.
- י. מומלץ כי בחדר הפעילות יימצא מתקן שתייה חם/קר, בהתאם לעונת השנה.
- יא. כל יציאה ממרחב מתקן הסמינר מחייבת אישור מרכז ההנהגה.
- יב. הדלקת אש/בישול בגז ייעשו בהתאם להנחיות בכרך א' – **כללי**, פרק 7, עמ' 27.
- יג. בהגעה למתקן הסמינר יגדיר אחראי הטיול את גבולות המרחב, בו רשאים החניכים לפעול.
- יד. אופן פינוי חניך ייעשה בהתאם לנוהל המופיע בכרך ג' – **טיולים**, נספח 15, עמ' 156.
- יז. השימוש בכלי עבודה ייעשה בהתאם לנהלים המופיעים בכרך א' – **כללי**, פרק 8, עמ' 28.

2. שאינם במרחב היישוב

- א. הגדרת תפקידו של אחראי הסמינר זהה לזו של אחראי טיול.
- ב. אופן היציאה למתקן הסמינר ייעשה בהתאם לנוהלי היציאה לטיול, המופיעים בכרך ג' – **טיולים**, פרק 9, עמ' 111-113.
- ג. בפעילות זו יש להמציא אישור בטחוני ואישור תנועתי.
- ד. בהתאם לתקן, שייקבע באישור הבטחוני, יש לוודא הימצאות מלווים חמושים ורפואיים.
- ה. בלינת שטח ולינה באכסניה יש לפעול לפי הנהלים המופיעים בכרך ג' – **טיולים**, פרק 14, עמ' 119.
- ו. אחראי הטיול יכתוב תיק אבטחה לפעילות זו. ראו כרך ג' – **טיולים**, נספח 2, עמ' 122.
- ז. אופן האבטחה והגדרת מיהו מאבטח ייעשו בהתאם לנהלים המופיעים בכרך ג' – **טיולים**, פרק 4, סעיף 5, עמ' 107.
- ח. בפעילות זו יימצא רכב פינוי. אופן פינוי חניך ייעשה בהתאם לנוהל המופיע בכרך ג' – **טיולים**, נספח 15, עמ' 156.

- ט. יש להקפיד על הפסקות יזומות לשתייה לפחות שלוש פעמים ביום.
- י. מומלץ כי בחדר הפעילות יימצא מתקן שתייה חם/קר, בהתאם לעונת השנה.
- יא. כל יציאה ממרחב מתקן הסמינר מחייבת תיאום באישור הבטחוני.
- יב. כל פעילות חריגה תיעשה בהתאם להנחיות בחוזר מנכ"ל משרד החינוך.
- יג. סוגי הפעילות מופיעים בכרך ג' - **טיולים**, פרק 11 ופרק 12, עמ' 114, 118.
- יד. רשימה מרוכזת של בעיות בריאות תועבר לגורם הרפואי הבכיר בסמינר בתחילת הפעילות.
- טו. בהגעה למתקן הסמינר יגדיר אחראי הטיול את גבולות המרחב בו רשאים החניכים לפעול.
- טז. השימוש בכלי עבודה ייעשה בהתאם לנהלים המופיעים בכרך א' - **כללי**, פרק 8, עמ' 28.
- טז. יש לפקוד את החניכים לפחות שלוש פעמים ביום.

פרק 2: שמחייה (הפנינג)

- 1. **במרחב השבט**
  - א. **הגדרה:** פעילות חריגה במרחב השבט, אליה מוזמנים כלל תושבי היישוב.
  - ב. בנייה מחנאית תיעשה בהתאם לנהלים המופיעים בכרך א' - **כללי**, פרק 6, עמ' 23.
  - ג. בפעילות זו יימצאו מלווים חמושים בהתאם להנחיות קב"ט מוסדות החינוך/משטרת ישראל.
  - ד. בפעילות זו יימצאו מלווים רפואיים בהתאם למפתח הבא:
    - 1. 200-1 חניכים: מגיש ע"ר.
    - 2. 500-201: חובש.
    - 3. 800-501: שני חובשים.
    - 4. 801 ומעלה: שלושה חובשים.
  - ה. באירוע המתקיים באולם יש להקפיד על ההנחיות המופיעות בכרך זה, פרק 5, עמ' 62.
  - ו. כל גורם חיצוני, המבצע פעילות בשמחייה, מחויב להציג רישוי עסקים בתוקף וביטוח צד ג'.
- 2. **במרחב בית-הספר**
  - א. **הגדרה:** פעילות חריגה במרחב בית-הספר, אליה מוזמנים תלמידי בית-הספר.
  - ב. לפעילות זו יש להמציא אישור הנהגתי.
  - ג. הנהלים האמורים לעיל ב"שמחייה במרחב השבט" חלים בפעילות זו.
  - ד. על מרכז השבט לתאם נוכחות מלווים חמושים ורפואיים במרחב בית-הספר.
  - ה. פעילות זו תיעשה בהתאם להנחיות המופיעות בכרך א' - **כללי**, פרק 5, עמ' 21.
  - ו. כל שילוב גורם חיצוני, המבצע פעילות בשמחייה, מחויב להציג רישוי עסקים בתוקף וביטוח צד ג'.

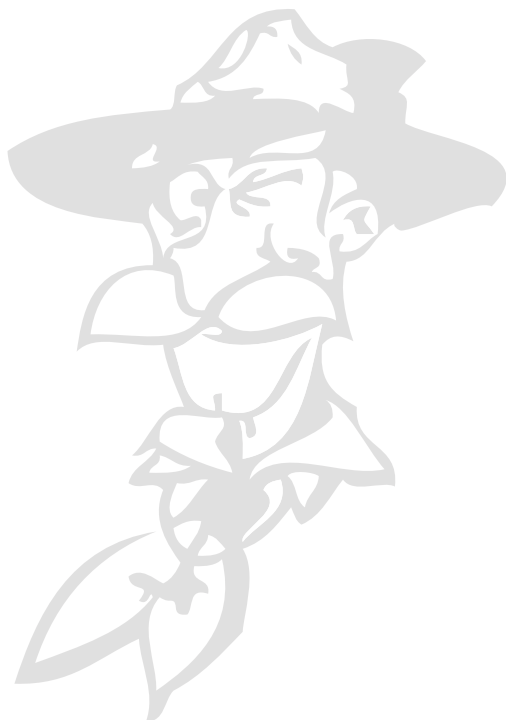

3. במרחב היישוב

- א. הגדרה: פעילות חריגה במרחב היישוב, אליה מוזמנים כל תושבי היישוב.
- ב. יש לתאם את האירוע עם הרשות המקומית/משטרת ישראל ולקבל ממנה הנחיות. לפעילות זו יש להמציא אישור הנהגתי ורישוי עסק בהתאם להנחיות המופיעות בכרך זה, נספח 1, עמ' 81.
- ג. תקן המלווים הרפואיים והחמושים ייעשה בהתאם להנחיות רישוי העסקים/אישור בטחוני.
- ד. באירוע המתקיים באולם יש להקפיד על ההנחיות המופיעות בכרך זה, פרק 5, עמ' 62.
- ה. כל גורם חיצוני, המבצע פעילות בשמחייה, מחויב להציג רישוי עסקים בתוקף וביטוח צד ג'.
- ו. בנייה מחנאית תיעשה בהתאם לנהלים המופיעים בכרך א' - כללי, פרק 6, עמ' 23.

פרק 3: יום שבת (יום דרגה/יום צופה)

1. תהליך ההכנה ליום השבת זהה לתהליך ההכנה לטיול. ראו כרך ג' - טיולים, פרקים 1-8, עמ' 103-110.
2. אם מתקיים טיול במהלך יום השבת, יחולו עליו הנהלים החלים על טיול. ראו כרך ג' - טיולים.
3. בנייה מחנאית תיעשה בהתאם לנהלים המופיעים בכרך א' - כללי, פרק 6, עמ' 23.
4. ביצוע טקס אש ייעשה בהתאם לנהלים המופיעים בכרך זה, פרק 6, עמ' 63.
5. בישול באמצעות גז או מדורות ייעשה בהתאם לנהלים המופיעים בכרך א' - כללי, פרק 7, עמ' 27.
6. מומלץ לבצע תהליך הדרכת-בטיחותי מקדים, שבו יעבור כל חניך פעילות בהתאם לגילו לפי חלוקת החומר הצופי באוגדן הצופיות.

כיתה	סוג מעבר הדרגה	הוראות בטיחות
ד	פריצת העופר	<p>א. שטח הפעילות יואר באופן סביר.</p> <p>ב. שטח הפעילות יהיה נקי ממכשולים.</p> <p>ג. יש לתדרך את חברי השכבה הבוגרת, שאין להפעיל כוח בעת הפריצה, וכי הפעילות סמלית בלבד.</p>
ה	מעבר חלון	<p>א. שטח הפעילות יואר באופן סביר.</p> <p>ב. גובה החלון לא יעלה על מטר.</p> <p>ג. המתקן ייבדק וינוסה בסמוך להפעלתו על-ידי האחראי הבוגר.</p> <p>ד. יש לפקוד את החניכים לפחות 3 פעמים ביום.</p>
ו	קפיצה מעל אש	<p>בהתאם לנהלים המופיעים בכרך זה, פרק 6, סעיף 5, עמ' 65.</p>
ז	הליכת זיקית	<p>א. מרחב הפעילות יואר באופן סביר.</p> <p>ב. ההליכה תיעשה על-גבי סנאדה כפוחה לשני עצים, או על-גבי חבל סיירים על גבי חצובות. בכל מקרה יש לוודא את יציבות המתקן לפני תחילת השימוש בו.</p> <p>ג. ההליכה תתבצע ללא כיסוי ראש ובשער אסוף.</p> <p>ד. במהלך ההליכה ילווה המדריך את החניך מהקרקע, ויעזור במקרה הצורך.</p> <p>ה. יש לפקוד את החניכים לפחות שלוש פעמים ביום.</p>
ח	נפילה לאחור	<p>א. פעילות זו מותרת לחניכי כיתות ז' ומעלה.</p> <p>ב. מרחב הפעילות יואר באופן סביר.</p> <p>ג. הקרקע מתחת לצוות התופסים תהיה נקייה ממכשולים.</p> <p>ד. גובה נקודת הנפילה לא יעלה על מטר וחצי.</p> <p>ה. בין צוות התופסים יהיו לפחות שני חברי שכבה בוגרת, והם יימצאו באמצע טור התופסים.</p> <p>ו. חבר שכבה בוגרת יימצא עם החניך העומד ליפול, ויוודא כי הוא נופל כאשר צוות התופסים מוכן.</p> <p>ז. יש לתדרך את התופסים להפנות את מבטיהם לכיוון הנפילה על מנת למנוע פגיעה בפניהם.</p> <p>ח. חבר שכב"ג, שאינו נמנה עם צוות התופסים, יימצא בסמוך לפעילות וינהלה.</p>

פרק 4: חגים

1. חנוכה כללי

- א. יש להקפיד שהחנוכויות שהוכנו על-ידי החניכים לא יהיו מחומרים דליקים, כגון עץ, מוצרי פלסטיק וכדומה.
- ב. יש להקפיד שסביבת הדלקת האש בטוחה ממכשולים וחומרים דליקים, וששער החניכים אסוף.
- ג. בעת הכנת סופגניות או לביבות יש להקפיד על כללי הבטיחות באש, להיזהר מהתזת שמן ולהקפיד על יציבות הסירים/המחבתות.
- ד. כל פעולת הכנת הסופגניות/טיגון הליבות תהיה בהשגחה צמודה של בוגר.
- ה. בהכנת נרות משעווה יש להקפיד על הרחקת קערת השעווה הרותחת מהישג ידם של החניכים. הכנת השעווה תבצע על-ידי בוגר בלבד.
- ו. הדלקת הנרות על-ידי החניכים תבצע אך ורק מנר דולק, ולא בגפרורים.
- ז. בהדלקת חנוכייה יש לוודא כי הונחה על משטח יציב והרחק מחומרים העלולים להידלק.
- ח. אין לרקוד כשנרות דולקים בידיים.

2. מצעד לפידים

- א. מרכז השבט ימנה בוגר, שיוביל את המצעד, ובוגר שיאסף מאחור.
- ב. לפעילות זו יש להמציא אישור הנהגתי ולבצע בקרת איכות רמה ממונה מתאימה. ראו נספח 3 בכרך זה.
- ג. לפני הדלקת הלפידים יתודרכו כל משתתפי המצעד בכל נוהלי הדלקת הלפיד, כיבוי, מסלול המצעד והתנהגות במקרים של סכנה בטיחותית.
- ד. יש לוודא ששער החניכים אסוף.
- ה. יש להקפיד שהחניכים יכבו את הלפידים ולא ייקחו אותם עמם.
- ו. תהלוכת לפידים מותרת לחניכים מכיתה ד' ומעלה.
- ז. בכל קבוצה של 20 חניכים יהיו 4 מדריכים. הם יפקחו על נושאי הלפידים ויפעלו מיד אם לפיד נופל או בכל מקרה אחר.
- ח. לפני התהלוכה יתודרכו כל החניכים (שכבות בוגרות וצעירות בנפרד) לגבי הסכנות הצפויות במהלך האירוע.
- ט. ההליכה עם הלפידים תנוע במרכז הדרך והכביש בלבד. לא תהיה תנועה על המדרכות או בסמוך למכוניות חונות. ציר התנועה ייסגר לתנועת כלי רכב בתיאום עם משטרת ישראל.
- י. הלפידים יהיו משעווה או בנויים בצורה בטוחה, שלא תסכן את החניכים האוחזים בהם. יינתן דגש על לוחית עגולה, המותקנת מתחת לראש הלפיד ומונעת טפטוף שעווה כלפי מטה.
- יא. בקביעת מסלול התהלוכה יש להקפיד שהעשן לא יפוזר על הצופים.
- יב. במהלך התהלוכה יקבעו נהלים ברורים ורווחים של זרוע וחצי לפחות בין מחזיק לפיד לחברו. אורך הלפיד לא יעלה על אורך הזרוע של החניך. לכל קבוצת חניכים ייקבע אחראי מהשכבה הבוגרת אשר יקפיד על המרווחים בין נושאי הלפידים. כאשר יש יותר מקבוצה אחת, יהיה המרווח בין הקבוצות לפחות 4 מ'.

יג. לפני היציאה לתהלוכה יתורגלו החניכים בכיבוי אש הלפיד במצב חירום.

הפקודה למצב זה תהיה "לפיד כבה!".

יד. בכניסה למתחם הטקס יהיו דליי מים וחביות מים לכיבוי הלפידים הבוערים בסיום התהלוכה.

3. פורים כללי

- א. כשבוע לפני חג הפורים יעביר מרכז השבט לחברי השכבה הבוגרת את הנחיות הבטיחות לפורים ולכלל תהליך ההכנה. כל מדריך יעביר את הנחיות לחניכיו וידאג לאכוף אותם בפעילות.
- ב. אסור להשתמש באקדחי "קפצונים", באקדחי פקקים, בפיקות זיקוקין-די-נור, במפתחות עם מסמרים וכדומה.
- ג. אסור להשתמש באבקות שריפה מכל סוג שהוא.
- ד. אסור להשתמש באמצעים היוצרים קולות נפץ או רעשים דמויי התפוצצות, העלולים לגרום לבהלה.
- ה. אסור להשתמש בתחפושות מחומרים דליקים, כגון צמר גפן, זהורית וניילון. יש להשתמש בבגדים שאושרו על-ידי מכון התקנים.
- ו. אסור להשתמש בשקיות פלסטיק כמסכה (מחשש לחנק).
- ז. אסור להשתמש בצבעים ובצבעי איפור שאינם "נושמים".
- ח. בנוסף יש להתעדכן בנוהלי חוזר מנכ"ל המתפרסמים כל שנה בסמוך לחג, ולנהוג בהתאם:

 <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Bitachon/ChozreyMankal/Betichut>

4. פורימון

- א. כל הנהלים המופיעים בכרך זה, פרק 3 (הקודם), חלים גם באירוע הפורימון.
- ב. בנייה מחנאית תיעשה בהתאם לנהלים המופיעים בכרך א' - כללי, פרק 6, עמ' 23.
- ג. כל מתקני הפורימון ייבדקו וינסו לאחר סיום בנייתם על-ידי מרכז השבט, ויאושרו על-ידי מרכז ההנהגה או מי מטעמו.
- ד. חל איסור על בניית מתקנים ותחנות, כגון אומגה, סנפלינג. תחנות אלה ייעשו על-ידי מפעיל חיצוני המוסמך לכך ובהתאם לנהלים בחוזר מנכ"ל משרד החינוך סב/6(ב).
- ה. לפעילות זו יש להמציא אישור הנהגתי. יש לתאם את האירוע עם הרשות המקומית/משטרת ישראל.
- ו. כל פעילות של ספק חיצוני תחויב בהצגת רישוי עסקים בתוקף וביטוח צד ג' לפעילות המתבצעת.
- ז. אין לקיים מלחמות מים באירוע. ראו גם את הנהלים המופיעים בפרק הנוכחי, סעיף 6, עמ' 61.
- ח. יש לוודא שהשימוש במתקן אינו מסכן את בריאותו של המשתמש (לדוגמה: מים קרים בחורף, קמח בעיניים).
- ט. מרכז השבט יקיים תדריך בטיחות לכל מפעילי התחנות. אסור להפעיל תחנה ללא השתתפות בתדריך. במידת הצורך יקבע מרכז השבט הגבלת גיל או גובה למתקנים ספציפיים, ויציין זאת בשלט ברור ובולט בסמוך לתחנה.
- י. בכל מתקן תימצא רשימת הוראות בטיחות הספציפית לו. לפני כניסת החניך למתקן הוא יקבל תדרוך בעל-פה מהמפעיל.
- יא. מתקנים, המשלבים הדלקת אש בכל צורה שהיא - יש לפעול בהם לפי הנהלים המופיעים בכרך זה, פרק 6, עמ' 63-65.

5. ל"ג בעומר

- א. בקיום תהלוכת לפידים בל"ג בעומר יש לפעול לפי הנהלים המופיעים בפרק הנוכחי, סעיף 2, עמ' 58.
- ב. בהדלקת מדורות או אש לבישול יש לפעול לפי הנהלים המופיעים בכרך א' – כללי, פרק 7, עמ' 27.

6. חג השבועות

- בשנים האחרונות התפשט בקרב תלמידי בתי הספר וגני הילדים המנהג של משחקי מים בחג השבועות. על מוסדות החינוך לקיים פעולות הסברה והדרכה לגבי הסכנות במשחקי המים, ולנקוט צעדים מעשיים למניעתם בין כותלי מוסד החינוך. משחקי מים אלה כרוכים בסכנות כמפורט להלן:
- א. בעקבות זריקה והתזה של מים על מכוניות נוסעות עלול נהג הרכב לאבד את השליטה על הרכב ולגרום לתאונה.
  - ב. שקית מלאה מים – כמוה כאבן; וככל שהשקית גדולה יותר – הנזק עלול להיות גדול יותר: פגיעתה עלולה לגרום לפציעות בדרגות שונות.
  - ג. השימוש במים על גבי משטחים עלול לגרום לסכנת החלקה.
  - ד. השימוש במים בקרבת מתקני חשמל או נקודות חשמל עלול לגרום להתחשמלות.
  - ה. לפעמים משתמשים המשחקים במים בצינורות כיבוי אש, אשר לחץ המים בהם גבוה. כתוצאה מכך קיימת סכנה של היפגעות תלמידים.
  - ו. לפעמים מכניסים הילדים חומרי צבע חריפים לתוך שקיות המים. צבעים אלה גורמים לפגיעה גופנית, בעיקר לעיניים.
  - ז. חלק ממשחקי המים מתבצעים תוך כדי ריצה של התלמידים (בריחה ורדיפה). כך גוברת הסכנה להיפגעות תלמידים כתוצאה מהתנגשות במכשולים שונים.

פרק 5: פסטיבל

1. כללי

- א. אין לקיים פעילות בצריפים מסוג "פיאו" או בצריפים דליקים.
- ב. אין לקיים פעילות באולם, שאין בו התקנים לכיבוי אש.
- ג. מרכז השבט יכין תוכנית בטיחות כוללת לאירוע, שתכלול כללים והנחיות לפינוי האולם במקרה חירום.
- ד. מפתחות פתחי החירום יימצאו בידי מרכז השבט החל בתחילת האירוע.
- ה. תלמידי השכבה הצעירה יישבו קרוב לפתחי היציאה.
- ו. כמות האנשים באולם לא תעלה על תכולתו, ובשעת האירוע יהיו המעברים בו פנויים.
- ז. אין לנעול את האולם כל זמן שנמצאים בו חניכים.
- ח. באולם או בקרבתו יימצא מכשיר טלפון להתקשרות נוחה ומהירה בעת הצורך.
- ט. יש לבדוק את אמצעי התפאורה בקפידה: משקלם, אופן תלייתם, חומרים מסוכנים.
- יש להתייחס לאמצעים הדינמיים לטכניקת הנעתם, לקשירתם, ולוודא שאינן נעים מעל ראשי חניכים/קהל.
- י. לא יורשה עישון באולם ולא תורשה בו הדלקת אש.
- יא. יש לוודא כי לבעל האולם יש רשיון עסק בתוקף וביטוח צד ג'.
- יב. לפעילות זו יש להמציא אישור הנהגתי.

2. במות

- א. לא תוקם במה על בסיס בלתי יציב, כמו כסאות ושולחנות.
- ב. גובה הבמה לא יעלה על 40 ס"מ – למעט אולמות שבהם הבמה קבועה.
- ג. אמצעי העלייה אל הבמה והירידה ממנה יהיו מתאימים ויציבים.
- ד. תקינות הבמה ויציבותה תיבדק על-ידי בעל מקצוע: מהנדס מבנה (קונסטרוקטור). המהנדס יאשר בכתב את תקינותה ואת יציבותה.
- ה. התכנון יהיה לפי תקן ישראלי 466 – חוקת הבטון על חלקיו; על-פי תקן ישראלי – חוקת פלדה על חלקיה; ועל-פי מפמ"כ 270 – אגדים מעץ על חלקיו.

3. חשמל

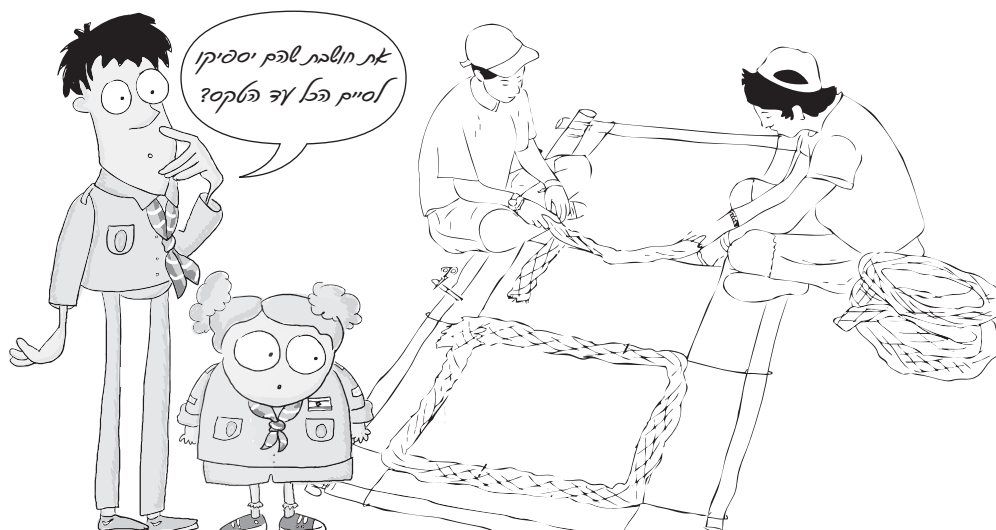
- א. מערכת החשמל, לרבות התאורה, תותקן אך ורק על-ידי חשמלאי מוסמך, והוא יבדוק את תקינות חיבורי החשמל ואת בטיחותם סמוך לתחילת החגיגה. המערכות יהיו מוגנות על-ידי ממסר פחת.
- ב. חניך לא יורשה להפעיל מכשיר הקשור לרשת החשמל, אלא לאחר בדיקת חשמלאי מוסמך ובאישור מרכז השבט.
- ג. לא ייתלו או יודבקו קישוטים, שרשראות, כרזות ואבזרי נוי על גופי התאורה ועל חוטי החשמל.
- ד. הארכת חוטי החשמל תיעשה אך ורק באמצעות כבלים מאריכים תקינים ותקינים. מערכת החשמל תותקן בגובה 2.5 מטרים ומעלה.

פרק 6: טקסי אש

1. כללי
- א. הטקס יתבצע לפי הנחיות הרשות המקומית. יש לפנות לרשות לכל המאוחר **חדש לפני האירוע**.
  - ב. רק מי שהוסמך על-ידי תנועת הצופים לשמש כאחראי על פעילות אש רשאי לבצע משימה זו. על אחראי הטקס לתדרך את כל בעלי התפקידים הצעירים והבוגרים ולקיים מנגנוני בטיחות נאותים.
  - ג. מרכז השבט נושא באחריות אישית לתקינותו של טקס האש על כל היבטיו ולתוצאות האפשריות, אם תארע של תקלה הנובעת מאי-תקינות הטקס.
  - ד. על מרכז השבט לדאוג שהוא וכל חניכי השבט, העוסקים בבניית הטקס, הקמתו והדלקתו, ינהגו על-פי כללי הבטיחות. עליו ליידע את ראש השבט בפרטי טקס האש.
  - ה. ככלל תעמוד בנייה של טקס אש בהנחיות הבטיחות של בנייה מחנאית. ראו גם כרך א' - **כללי**, פרק 6, עמ' 23.
  - ו. בכל שבט ימונו מקרב החניכים הבוגרים נאמני בטיחות (רצוי שמיניסטים, ואם אין - שביעיסטים). תפקידם להיות ערים לפגעי בטיחות בכל התחומים ולמונעם, ואם אינם יכולים למונעם בעצמם - לדווח עליהם למרכז השבט.
  - ז. נאמן הבטיחות ילווה את הקמת טקס האש מתחילתו, כשהוא מתמקד בנושא הבטיחות בלבד.
  - ח. נאמן הבטיחות יתודרך לגבי כל הדרישות הבטיחותיות בטקס האש. עליו לקרוא קריאה חוזרת של הנחיות אלה לקראת משימתו.
  - ט. הדלקת טקס האש מותנית באישורו של מרכז השבט, ובהיעדרו - בוגר שהוסמך על-ידי תנועת הצופים בנושא האש. לשם כך יתייחס לדיווח של נאמן הבטיחות ויבדוק כל דבר שימצא לנכון. ההרמה והקיבוע של כתובת האש יבוצעו בפיקוח בוגר בלבד.
  - י. טקס האש ימוקם באופן שהרוח הצפויה לא תנשוב מן האש לכיוון החניכים. במקום שמתקיים טקס אש יימצאו אמצעי כיבוי ואמצעי עזרה ראשונה מתאימים. אמצעי כיבוי האש יכללו: מטפה כיבוי אש במשקל 6 ק"ג לכל שלוש כתובות; מחבת תקין לכל ארבע כתובות; ו/או כל תוספת נוספת שתידרש בתיאום עם מכבי האש.
  - יב. רפואה: בכל טקס אש יהיה נוכח מגיש ע"ר. אם נוכחים בטקס 100 חניכים ויותר, יהיה בטקס חובש מוסמך. על כל 200 חניכים נוספים יימצא חובש נוסף, עד לשלושה חובשים בסך הכול.

2. חומרים

- א. עמודי כתובת האש יהיו עשויים מצינורות ברזל או מסנאדות עץ באורך 4-6 מ'.
אסור להשתמש בעמודי חשמל (חשמליות/בולים). חוטי הברזל הנושאים את אותיות הכתובת יהיו בעובי 2.5 מ"מ לפחות. יש להשתמש בחבלי סיזל בלבד.
- ב. לעמודי הכתובת יחוברו "אוזניים" באורך 80 ס"מ לפחות מחוט ברזל כנ"ל.
 לאוזניים אלה יחוברו חבלי עיגון לפי הפירוט הבא:
1. כתובת עד 4 מ' תחובר באמצעות חבלי 8 מ"מ לפחות.
  2. כתובת בין 4-6 מ' תחובר באמצעות חבלי 10 מ"מ לפחות.
- כל עמוד יעוגן בצורה בטוחה ויציבה בהתאם לממדי הכתובת.
 החבלים, שעלולים להיתקל בהם, ייעטפו ויסומנו, כדי שניתן יהיה להבחין בהם בנקל.
- ג. לעטיפת חוטי הברזל וליצירת האותיות ישמשו שאריות בד וסמרטוטים (לרבות שקי יוטה) בלבד.
 אסור להשתמש בבדים המכילים חומרים פלסטיים כלשהם. אין להוסיף חומרים כימיים כלשהם לשאריות הבד ולסמרטוטים.
- ד. המרווח האופקי בין העמודים לבין תחילת האותיות לא יפחת מ-80 ס"מ.
- ה. לניפוט כתובות האש ישתמשו בנפט או סולר בלבד – ולא בשום חומר דליק אחר.
- ניפוט הכתובות ייעשה באמצעות כלי מתאים כשהכתובת מונחת על הארץ.**
- לשם כך מומלץ להשתמש בקופסת שימורים או קנקל פלסטיק, שאליהם יועבר הנפט מן המכל. העברה זו תיעשה במרחק 15 מ' לפחות מכתובת האש (מחשש ליצירת שטח רווי בחומר דליק). יש לנפט במידה סבירה ולא להפריז.
- ו. על המכלים המכילים נפט/סולר תסומן תכולתם ("נפט", "סולר") בצורה ברורה ובשני צדדים לפחות. רצוי שמכלים אלו יהיו שונים בצורתם או בצבעם ממכלים אחרים.
  - ז. אם יוקם עמוד אש, הוא יהיה בנוי מצינור ברזל או עמוד ברזל בלבד ומעוגן לארבעה כיוונים.

3. המקום

- א. יש לוודא שמקום הטקס וסביבתו הקרובה נקיים מחומר דליק, כמו קוצים, עצים, פסולת וכדומה. אין להבעיר אש מתחת לחוטי חשמל וחוטי טלפון או על משטחים דליקים, כגון גגות זפת.
- ב. המרחק המינימלי בין כתובות האש יהיה 2.5 מ'. מרחק 10 מ' לפחות יישמר בין הלהבות לבין משתפי האירוע.
- ג. מסלולו של לפיד גולש לא יחלוף מעל ראשי הקהל בטקס.
- ד. יש לוודא כי במקום קיים שביל מוגדר ובטוח להליכת החניכים והאורחים ללא סכנה. מומלץ לתחם אותו בפנסים סיניים ו/או בכל אופן ברור אחר.

4. הדלקת הכתובות

א. הדלקת הכתובות תיעשה בידי חניכים מכיתות ט'-י"ב*, שקיבלו הדרכה מיוחדת בנושא זה, הכוללת את נוהלי פרק זה, לפני הטקס. **יש לוודא כי המדליקים לא נטלו חלק בניפוט הכתובות.** מלבדם לא יימצאו חניכים בשטח כתובות האש בזמן הדלקתן.

* הדלקת אש על-ידי חניכים מתחת לכיתות ט' היא הקלה מחזור מנכ"ל, אשר ניתנה לתנועת הצופים באישור משרד החינוך.

- ב. בסמוך לכתובת האש יש להכין מראש עמדה לכיבוי אש, המכילה דלי מים, דלי חול ומטפה כיבוי אש. לידה יהיה צוות משכבה בוגרת, שעבר הסבר והדרכה בנושא זה. יש להקפיד ששערם יהיה אסוף. הדלקת הכתובות תיעשה באמצעות לפיד בוער. מראש יוכן מקום ומתקן (כגון דלי או חבית) לכיבוי הלפיד לאחר שמילא את תפקידו.
- ג. בשום פנים ואופן אין להוסיף נפט או חומר דליק כלשהו לכתובת או מתקן אש כלשהו לאחר שכבר הודלקו.
- ד. יש לוודא כי אמצעי הבעירה בלפיד מקובע היטב, כלומר שראש הסנאדה מכוסה וחוטי הברזל מחוזקים.

5. מעבר באש

- א. כשמתוכנן מעבר או קפיצה של חניכים דרך אש, ימולאו בנוסף ההוראות הבאות:
  - 1. שערם של כל החניכים יהיה אסוף.
  - 2. גובה האש בקרקע לא יעלה על 40 ס"מ.
  - 3. רוחב השער יאפשר מעבר בלתי מופרע בריצה קלה.
  - 4. ליד מקום המעבר באש יימצאו מלווה רפואי, ציוד עזרה ראשונה מתאים וציוד כיבוי (לרבות שכמיית הוטרג'ל).
- ב. המעבר באש יהיה אחד-אחד או שניים-שניים. 10 מ' יפרידו בין חניך לחניך (או בין זוג לזוג).
- ג. בשום מקרה לא יועברו חניכים - בין בהליכה בין בריצה - מתחת לכתובת אש בוערת.
- ד. יש לתחום את אזור מעבר האש ב-5 מ' לפחות מכל צד, על מנת שקהל הסקרנים לא יפגע בו או יצמצם אותו, וכך יפריע לחניכים הקופצים באזור המעבר.

6. כיבוי ופירוק

- א. לאחר גמר הטקס יש לוודא כיבוי **מוחלט** של האש.
- ב. בעת פירוק הטקס יש לוודא פעם נוספת שלא נותרו מוקדי אש וכי הכיבוי מוחלט.
- ג. אין לשחרר את המלווה הרפואי עד גמר הפירוק.

פרק 7: מסיבות

1. באולם שכור

- א. כל ההוראות, האמורות לגבי פסטיבל - ראו כרך זה, פרק 5, עמ' 62 - תקפות לגבי קיום מסיבה.
- ב. לפעילות זו יש להמציא אישור הנהגתי.
- ג. יש לוודא הימצאות מאבטח חמוש בכניסה לאולם. אם משתתפים יותר מ-400 חניכים, יימצא במסיבה חובש.
- ד. בכניסה לאירוע יוצב נציג מהשבט המארגן, והוא יאשר למאבטח הכנסת קהל רצוי בלבד.
- ה. יש לוודא כי למתחם המסיבה יש רישוי עסק וביטוח צד ג'.
- ו. יש לוודא הימצאות בוגר (עד 100 חניכים; בוגר; מעל 100 חניכים: על כל 200 חניכים יתווסף בוגר).

2. במרחב השבט

- א. כל ההוראות, האמורות לגבי פסטיבל - ראו כרך זה, פרק 5, עמ' 62 - תקפות לגבי קיום מסיבה.
- ב. לפעילות זו יש להמציא אישור הנהגתי.
- ג. יש לוודא הימצאות מאבטח חמוש בכניסה לאולם. אם משתתפים יותר מ-400 חניכים, יימצא במסיבה חובש.
- ד. יש לוודא הימצאות בוגר (עד 100 חניכים; בוגר; מעל 100 חניכים: על כל 200 חניכים יתווסף בוגר).

פרק 8: יום ספורט

1. כללי

- א. לפעילות זו יש להמציא אישור הנהגתי ולתאם עם הרשות המקומית/משטרה.
- ב. אם מתקיים יום הספורט באולם, יחולו עליו הנהלים המופיעים בכרך זה, פרק 7.
- ג. ביום הספורט יימצא מאבטח לפי דרישות המשטרה/הרשות המקומית.
- ד. כל שעתיים יש לקיים הפסקות שתייה יזומות. מומלץ כי סמוך לכל תחנה יימצא מתקן שתייה.
- ה. מומלץ ללבוש חולצות בעלות שרוולים כהגנה מפני השמש (לא גופייה).
- ו. מומלץ לחבוש כיסוי ראש מלא. כיסוי זה יוסר רק בעת השתתפות פעילה במשחק.
- ז. יש למלא אחר הדרישות הכלליות לפי ענפי הספורט המופיעים בהמשך, ולגבי ענפי ספורט אחרים יש לטפל באמצעי המשחק, תקינות, יציבות וכדומה. בכל מקרה יש להפעיל שיקול דעת באישור מרכז השבט.
- ח. יש להקפיד על התנהגות ספורטיבית וחיובית בהתאם לערכי תנועת הצופים.

2. הנחיות לפי ענפי הספורט

כדוריד

- א. יש להימנע מפגיעה בפניו של השוער.
- ב. רצוי שהשוער יצויד במגן אשכים.
- ג. גודל הכדור יהיה מותאם לגיל החניך ומינו.

כדורסל

- א. מומלץ לנעול נעליים גבוהות המגינות על הקרסול.
- ב. גודל הכדור יותאם לגיל החניך ומינו.

כדורעף

יש להצטייד בברכיות.

כדורגל

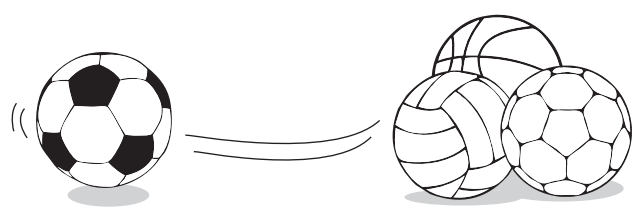
- א. שטח הדשא או החול יהיה ללא בורות, ומתקני הממטרות יהיו מכוסים בכיסוי המיועד לכך (לא מאולתר).
- ב. יש לוודא כי קורות השערים עגולות.
- ג. יש לשחק בנעלי התעמלות, אבל מומלץ השימוש בנעלי כדורגל בעלות בולמים (מסטופקס, ולא ממתכת).
- ד. מומלץ שהשוער יצטייד בכפפות, במגיני ברכיים ובמגיני אשכים.

קטרגל

- א. שטח המשחק יהיה דשא, חול, מגרש מרוצף או אולם. המשטחים יהיו ישרים, ללא בורות, מהמורות או מרצפות בולטות, העלולים לגרום להיתקלות, לנפילה או לפגיעה.
- ב. יש לשחק בנעלי התעמלות.
- ג. מספר השחקנים יותאם לגודל המשטח של המשחק.

משיכת חבל

- א. שטח המשחק יהיה דשא או חול.
- ב. במשחק ישתמשו בחבל סיירים.
- ג. אין לכרוך את החבל סביב חניך מתחת לכיתה י', וגם זאת בהתאם לגודלו.

פרק 9: רפסודייה (שיט על רפסודה)

* ראו את ההנחיות לפעילויות מים אחרות בחוזר מנכ"ל תשסב/6(ב)27-5.1:

 http://cms.education.gov.il/EducationCMS/applications/mankal/arc//sb6bk5_1_27.htm

1. כללי

- א. שיט ברפסודות יתקיים רק בכינרת ורק במסגרת הפעילות המכונה "רפסודייה" על-פי שני השלבים האלה:
1. **שלב ראשון:** התארגנות ובניית הרפסודות ביבשה (ייקרא "בניית רפסודה").
  2. **שלב שני:** הכנסת הרפסודות למי הכינרת וביצוע שיט על גביהן (ייקרא "משט הרפסודייה").

2. בעלי תפקידים

- א. **"אחראי משט הרפסודייה":** היוזם של פרויקט הרפסודייה והאחראי עליו מעת בניית הרפסודות, דרך ביצוע המשט ועד תום הפירוק ושילוח המשתתפים לבתיהם.
- ב. **"מדריך בנייה ראשי":** מלווה את ההדרכה ואת הפיקוח על הבנייה, וכן מדריך ומפקח במהלך המשט.
- ג. **"מהנדס ימי":** מפקח ומאשר את בניית הרפסודות.
- ד. **"קצין בטיחות ימי":** בעל תעודת משיט, שעיסוקו הוראות ימאות. תפקידו לפקח ולייעץ בכל שלבי הפעילות של הרפסודייה. קצין הבטיחות הימי יאושר על-ידי מינהל הספנות והנמלים בנוהל דומה לנוהל אישור בטיחות באגודות ימיות. הגשת האישור של קצין הבטיחות הימי תיעשה 14 יום לפני ביצוע משט הרפסודייה.
- ה. **"אחראי רפסודייה":** מדריך בוגר, שגילו 20 שנה ומעלה, והאחראי על הפעלת צוות הרפסודה בזמן בניית הרפסודה, בזמן המשט ובזמן פירוק הרפסודה.

3. מועדים

הרפסודייה תיערך בחודשים יוני-אוגוסט.

4. החניכים

החניכים יהיו מסיימי כיתה ט' ומעלה, היודעים לשחות והמצויידים באישור הסכמה בכתב מההורים.

5. מספר השייטים על רפסודה

מספר האנשים/השייטים על רפסודה יהיה לפי המפתח של מטר מרובע אחד לפחות לכל אדם הנמצא על הרפסודה. בכל מקרה לא יהיה מספר המשתתפים על רפסודה יותר מ-25 איש (כולל אחראי הרפסודה).

6. מספר הרפסודות במשט

- א. במשט אחד של רפסודייה ישתתפו 30 רפסודות לכל היותר.
- ב. אם יהיה צורך לצרף עוד רפסודות, יש לפנות למינהל הספנות לקבלת אישור.
- ג. לא יקוים יותר ממשט אחד ביממה.

7. בניית הרפסודה

- א. בניית הרפסודה מותרת בכפיפות לתנאי האישור של משרדי החינוך והפנים.
- ב. בניית הרפסודה תיעשה על-פי תוכניות בנייה, שאושרו הן על-ידי מהנדס ימי הן על-ידי מהנדס מינהל הספנות והנמלים. אפשר לקבלן ממנהל מחלקת הבטיחות במשרד החינוך.
- ג. את שלב בניית הרפסודה ילווה מתחילתו ועד סופו קצין בטיחות ימי, שימונה על-ידי הגורם המבצע את פרויקט הרפסודייה.
- ד. המהנדס הימי ילווה את תהליך בניית הרפסודה.
- ה. לפני היציאה למשט יאושרו הרפסודות על-ידי מהנדס ימי.

8. הכנה

- א. ישיבת הכנה בנושא "הוראות בטיחות" לאחראי פרויקט הרפסודייה מטעם משרד החינוך ובשיתוף מינהל הספנות והנמלים תתקיים פעם בשנה.
- ב. לפני מועד הביצוע של משט הרפסודייה יתבצע "יום הכנה למשט הרפסודייה" ("ההכנה"), ובו ישתתפו נציגי הקבוצות המשמשים בתפקיד "אחראי הרפסודה".

9. אבטחה, ליווי ורפואה

- א. המשט יאובטח וילווה על-ידי סירות ליווי מהירות (סירות מסחריות). מספר הסירות יהיה בהתאם למספר הרפסודות על-פי המפורט בטבלה:

מספר הרפסודות	עד 7	בין 8-14	בין 15-21	בין 22-28	מעל 28
מספר הרפסודות	2	2	3	4	5

- ב. רפסודייה, שבה מעל 100 משתתפים, תלווה על-ידי ספינה מסחרית אחת לפחות, שהקיבולת שלה תהיה לפחות 100 נוסעים (או על-ידי 2 ספינות בנות 55 נוסעים). על הספינה לעמוד בדרישות אלה:
  1. על הספינה יעמוד צופה, שישמור על קשר עין מתמיד עם כל הרפסודות המשתתפות במשט.
  2. על ספינת הליווי יהיה ציוד זה: טלפון נייד, 2 סולמות חבלים מוכנים לפריסה, המחוברים ומקובעים לדופן המועדפת, 4 חבלי זריקה באורך 25 מ' לפחות, פנדרים פרוסים מראש ב-2 מקומות מועדפים (לפינוי נפגעים שאינם מסוגלים להשתמש בסולם חבלים) ומכשיר V.H.F, הכולל את ערוץ 11.
- ג. במשט של מעל 300 איש יש להוסיף ספינת-אם.

- ד. מספר החובשים שישתתפו במשט ייקבע על-פי המצוין באישור הבטחוני (מקום החובשים ייקבע על-פי ההנחיות של אחראי משט הרפסודייה).
- ה. משט, שמספר משתתפיו יהיה מעל 100 איש, מחייב השתתפות רופא. הרופא ימוקם על גבי ספינת-האם ויצויד במכשיר קשר/בטלפון סלולרי.
- ו. הספינה, שעליה נמצא הרופא, תהיה הספינה הגדולה, ויונף עליה דגל לבן ועליו מגן דוד אדום.
- ז. במהלך המשט יימצא על החוף אמבולנס, ובו ציוד החייאה. צוות האמבולנס, הרופא והאחראי על משט הרפסודייה יצוידו במכשיר קשר/בטלפון סלולרי ויהיו זמינים כל זמן המשט. מקום האמבולנס ייקבע על-ידי אחראי משט הרפסודייה.

10. תדריכים

- א. באחריותו של האחראי למשט הרפסודייה להכין לכל אחראי רפסודייה מסמך, המתאר מקרים ותגובות (ראו סעיף 17 בהמשך).
- ב. לפני היציאה למשט יש לכנס את כל משתתפי הרפסודייה ולתדרך אותם בכל הוראות הבטיחות. את ההנחיות יתנו האחראי על משט הרפסודייה וקצין הבטיחות הימי.

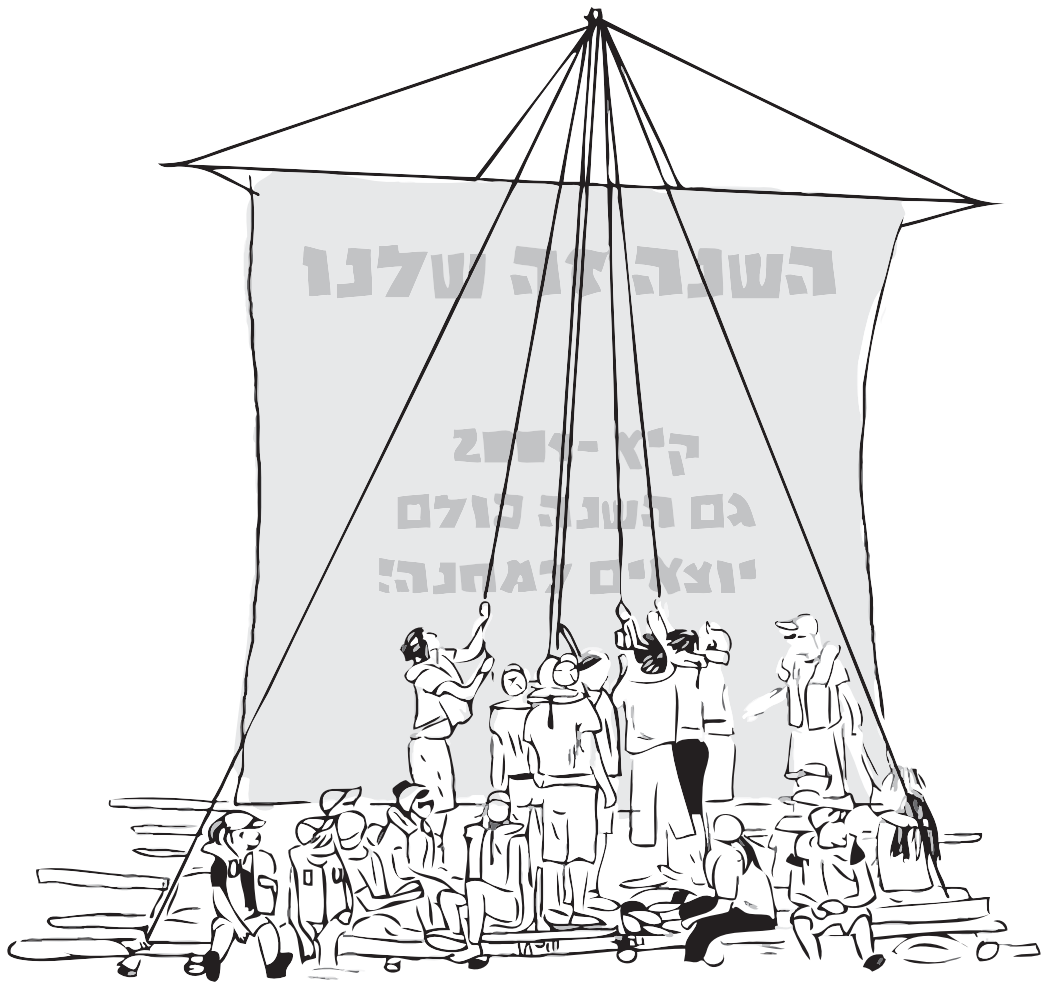
11. היציאה לרפסודייה

- א. אם הרפסודייה סמוכה לפעילות נוספת או לחלק ממנה, יש להביא בחשבון בתכנון את הגורמים הבאים, ולהתייחס לכך בתיק בטיחות ובבקרת האיכות: שעות שינה, רמת עייפות ושחיקה של המשתתפים (צוות מנהל/חלוץ, מדריכים, צוות בוגר, חניכים), מאזן הנוזלים של המשתתפים, נהיגה לפני ואחרי.
- ב. היציאה תהיה מחוף שאושר על-ידי הגורמים המאשרים.
- ג. כל רפסודה תוגדר בספרור שוטף מ-1 והלאה.
- ד. היציאה למשט הרפסודייה תהיה בנוכחות מציל ים מוסמך.
- ה. את משט הרפסודייה ילווה מתחילתו ועד סופו קצין בטיחות ימי. הוא יימצא על גבי סירת ליווי מהירה.
- ו. לפני היציאה למשט יעדכנו האחראי על משט הרפסודייה, המהנדס הימי וקצין הבטיחות הימי את מנהל נמל טבריה או את בסיס ים כינרת (משטרת החופים) במספר המשתתפים המדויק היוצאים למשט הרפסודייה.
- ז. לפני היציאה למשט תוכן על-ידי האחראי על הרפסודה רשימה עדכנית של אנשי הצוות היוצאים למשט. הרשימה תכלול את הפרטים האלה: שם ושם משפחה, מס' תעודת הזהות ומס' טלפון בבית, והיא תימסר לאחראי על משט הרפסודייה.
- ח. האחראי יעביר את הרשימות למוקד עורף הרפסודייה, ושם ירוכזו כל רשימות משתתפי המשט. לא תצא להפלגה רפסודה, שלא קיבלה "אישור שיט" מאחראי משט הרפסודייה או ממי שהוסמכו לכך על-ידי האחראי על המשט: קצין הבטיחות הימי או המהנדס הימי.
- ט. לא תינתן הוראת הפלגה לרפסודות ללא נוכחות סירות ליווי.
- י. לא תינתן הוראת הפלגה לפני שכל האנשים הנמצאים על הרפסודה יחגרו חגורות ציפה תקינות, יחבשו כיסוי ראש וינעלו נעליים (רצוי עמידות במים).

- יא. בעת תקלה, המחייבת ירידת אדם למים לצורך תיקון הרפסודה, יורד המפרש, ויירד האדם שנבחר על-ידי אחראי הרפסודה. אדם זה חייב לדעת לשחות היטב, ויהיה חגור בחגורת ציפה וקשור בחבל ב"קשר הצלה" לרפסודה בפיקוח קצין בטיחות ימי/אדם, שהוסמך מטעמו והנמצא על סירת הליווי.
- יב. יש להקפיד שאיש מאנשי הרפסודה לא יירד למים בזמן המשט.
- יג. אם נפל אדם למים, יש להוריד מיד את המפרש, להזהיר את הרפסודות המתקרבות לסביבת הרפסודה ולמשות במהירות את הנופל. הפעולה תבוצע על-ידי אנשי הרפסודה או על-ידי אנשי סירות הליווי.
- יד. השיט יתבצע בשעות האור בלבד. זמן השיט המשוער: בין שעתיים וחצי לארבע שעות. יש לתכנן את השיט באופן שיסתיים כשעה לפני רדת החשיכה.
- טו. אין לצאת לשיט לאחר השעה 15:30.
- טז. היציאה לשיט מותנית במזג האוויר ובכיוון הרוח הכללי (הרוח הנדרשת היא רוח מערבית). אין לצאת, אם מהירות הרוח עולה על 40 קמ"ש (21 קשר).
- יז. אם המשט נכנס לשעות החשיכה, על אנשי הרפסודה להתרכז ליד התורן ולהדליק אמצעי תאורה לסימון הרפסודה. אחראי הרפסודה יבצע מפקד נוכחות (ספירת המשתתפים) כל 10 דקות עד לסיום החילוץ ולהגעה לחוף מבטחים.
- יח. כל אחד מאנשי צוות הרפסודה יקבל מאחראי הרפסודה "מספר ברזל" לביצוע בדיקת נוכחות במהלך המשט.
- יט. יש למנוע התנגשות בין הרפסודות.

12. הוראות ל"נחיתה": סיום המשט

- א. הנחיתה תבצע בחוף מסודר, שתואם ואורגן לכך מראש.
- ב. יש "לנחות" במקום שנקבע מראש והוצג בהכנה לפני אחראי הרפסודייה.
- ג. יש לבצע ניווט בדיוק מרבי לאורך כל המשט. אם נוצרת סטייה משמעותית, המקשה לבצע נחיתה בחוף שתואם לכך מראש, יש להוריד מפרש ולהזעיק את אחת מסירות הליווי לצורך שיפור הכיוון ותיקונו.
- ד. חשוב להצטייד בכלים לפירוק הרפסודה, כגון שקיות ניילון וסכיני מטבח. השימוש ב"סכין יפנית" אסור בהחלט.
- ה. בעת ההתקרבות לחוף יש להתכונן להורדת המפרש.
  - ו. לקראת נגיעת הרפסודה בקרקע/בחוף יש להוריד את המפרש ולהרים את ההגה.
  - ז. אנשי הצוות יירדו לצדי הרפסודה בלבד. בשום מקרה אין לרדת לחלקה הקדמי ולחלקה האחורי של הרפסודה.
  - ח. כל אנשי הצוות יעלו בכוחות משותפים את הרפסודה על החוף תוך הרמתה מהצדדים בלבד. אין לפרק את הרפסודה בתוך המים.

13. תפקידו ואחריותו של אחראי הרפסודה

- את שלבי הבנייה והמשט של הרפסודה, מתחילתם ועד סופם, ילווה באופן צמוד אחראי הרפסודה. הוא יהיה אחראי על הבטיחות במהלך פרויקט הרפסודייה. **ואלה תחומי אחריותו:**
- א. עליו לדאוג להימצאות כל הציוד על הרפסודה, בהתאם למפורט בסעיף 15 בהמשך.
  - ב. עליו לוודא שכל אדם הנמצא על הרפסודה יחגור חגורת ציפה תקנית, יחבוש כיסוי ראש וינעל נעליים לאורך כל זמן המשט.
  - ג. עליו להקפיד שאף משתתף מצוות הרפסודה לא יירד למים בזמן השיט.
  - ד. עליו להקפיד שאנשי צוות הרפסודה יישבו במשך כל זמן השיט - להוציא בעלי תפקידים הקשורים לתפעול הרפסודה.
  - ה. עליו לוודא שהרפסודה לא תגרור דבר (כגון מזרנים צפים, גלגלי ים וכדומה).
  - ו. עליו לדאוג שהרפסודה, שהוא אחראי עליה, לא תיקשר לרפסודה אחרת - אלא אם הוחלט על כך על-ידי קצין הבטיחות הימי או על-ידי האחראי על משט הרפסודייה.
  - ז. טרם היציאה למשט עליו להכין רשימה עדכנית של אנשי צוות הרפסודה היוצאים למשט, כולל שם פרטי ושם משפחה, מס' תעודת הזהות ומס' הטלפון בבית. זו תימסר לאחראי על משט הרפסודייה.

14. תפקידו של קצין הבטיחות הימי

- א. לפני היציאה למשט ייכנס לתפקידו קצין הבטיחות הימי, שאושר על-ידי מינהל הספנות והנמלים.
- ב. קצין הבטיחות הימי ילווה את פרויקט הרפסודייה ויהיה נוכח ביום בניית הרפסודות ובמשט, עד לאחר פירוק כל הרפסודות בחוף הנחיתה.
- ג. לא תצא להפלגה רפסודה, שלא קיבלה "אישור שיט" מידי קצין הבטיחות הימי.
- ד. לפני היציאה למשט יש לכנס את משתתפיו ולתדרך אותם בכל הוראות הבטיחות הקשורות למשט הימי.

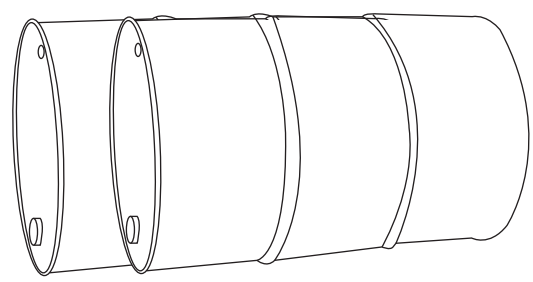
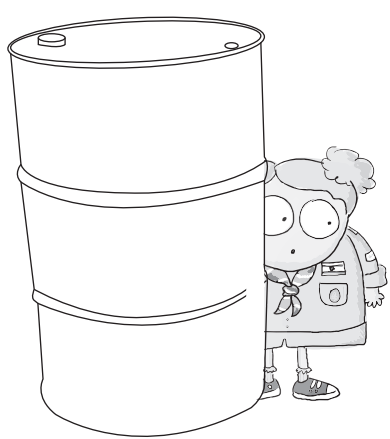
- ה. ברשותו של קצין הבטיחות הימי יימצאו הרשימות המעודכנות של מספר הרפסודות ומספר המשתתפים על כל אחת מהם.
- ו. קצין הבטיחות יישאר בתפקידו עד להגעת הרפסודה האחרונה לחוף, ספירת כל המשתתפים וסיום פירוק כל הרפסודות.

15. ציוד הרפסודה

- א. הכנת כל הציוד על הרפסודה היא באחריות אחראי הרפסודה. על כל רפסודה יימצא ציוד זה:
  - תיק עזרה ראשונה תקני, מים לשתיה (3 ליטרים לאדם לפחות), פנס אטום למים (פנס ימי), 4 "סטטיקלייטים", שלט זיהוי הרפסודה, דגל הנמצא על התורן ומציין את המספר הסידורי של הרפסודה, גלגל הצלה הקשור לחבל באורך 25 מ' לפחות, נר עשן צף.
- ב. לכל אדם המשתתף במשט הרפסודייה צריכה להיות במשקוקית.
- ג. ארגון הציוד על הרפסודה ייעשה בשלבים האחרונים לפני הורדת הרפסודה למים.
- ד. ברפסודה יהיה דגלון אדום במידות 40x30 ס"מ, מחובר למוט עץ באורך 60 ס"מ.
- ה. הוא יסמן לסירת הליווי להגיע לרפסודה בעת מצוקה.
- ו. אחראי הרפסודה יכין טבעת גרירה לשם התחברות לסירה גוררת בעת הצורך. טבעת הגרירה תחובר למגדלית הרוחבית ותורכב מחבל בקוטר 12 מ"מ, שמחוברת אליו טבעת ברזל (קרבינר).

16. אישורים ודיווחים

- א. דיווח למשרד החינוך – המחלקה לתנועות הנוער: **כחודש לפחות** לפני מועד תחילת הרפסודייה דיווח מרכז ההנהגה למשרד החינוך באמצעות מטה התנועה על מועד הרפסודייה, על מספר הרפסודות ועל מספר המשתתפים משוער.
- ב. דיווח למנהל נמל טבריה: כחודש לפחות לפני מועד הרפסודייה יש לדווח פרטים אלה: מועד המשט, מספר המשתתפים המשוער, מספר הרפסודות המשוער, חוף היציאה להפלגה, חוף הנחיתה, שם המהנדס הימי המלווה את פרויקט הרפסודייה, שם קצין הבטיחות הימי.
- ג. דיווח נוסף למנהל נמל טבריה: שבועיים לפני מועד הרפסודייה יש לדווח פרטים אלה: מספר המשתתפים המדויק, מספר הרפסודות, חוף היציאה להפלגה, חוף הנחיתה, מספר סירות הליווי ומס' הרישוי שלהן, שם המהנדס הימי המלווה את פרויקט הרפסודייה, שם קצין הבטיחות הימי.
- ד. יש לשלוח לראש מינהל הספנות את פרטי קצין הבטיחות הימי ולצרף לאישור תעודות הסמכה.

17. מקרים ותגובות

על האחראי של משט הרפסודייה להפיץ מסמך,

המתאר מקרים ותגובות בזמן המשט על-פי נהלים אלה:

1. נוהל חילוץ מהמים של איש צוות הרפסודה:

- א. אחראי הרפסודה יודא כי אנשי הצוות שעל הרפסודה יודעים לשחות, וכי כל אחד חגור בחגורת הצלה תקנית.
- ב. אם אירעה נפילה, יש לבצע פעולות אלה:
  1. כל אדם, המבחין באדם הנופל למים, יצעק: "אדם נפל למים! אדם נפל למים!".
  2. יש לזרוק למים גלגל הצלה קשור לחבל חירום, שאורכו לפחות 25 מ'.
  3. יש להוריד את מפרש הרפסודה.
  4. יש להזעיק סירות ליווי.
  5. אם הנופל אינו מתפקד, אזי נוסף לכל הפעולות שהוזכרו יירדו למים שני אנשי צוות, שחיינים טובים, כדי להציל את הנופל. אנשים אלה ייקבעו מראש כ"צוות חילוץ".
  6. לאחר חילוץ יטופל הנופל על-ידי הצוות הרפואי המלווה את המשט.

2. נוהל הטיפול בפגיעה ב"גוף הרפסודה" או במערך של תורן המפרש:

- א. צוות הרפסודה יפעל לתיקון התקלה, ובמידת הצורך יוריד את המפרש ויסתייע בעזרה מסירת הליווי.
  - ב. אם הרפסודה נפגעה, יחליט אחראי הרפסודה, בתיאום עם קצין הבטיחות הימי, לגבי סוג התיקון הנדרש ולגבי תקינותה וכושרה של הרפסודה להמשך השתתפותה במשט.
- 3. נוהל חילוץ איש צוות הרפסודה לסירת ליווי מהירה:**
- א. סירת הליווי תתקרב אל הרפסודה בצד שבמורד הרוח.
  - ב. העברת איש הצוות אל סירת הליווי תיעשה בעזרת צוותי הרפסודה וסירת הליווי.
  - ג. אם הפינוי מהרפסודה נעשה כתוצאה מפגיעה גופנית, יתבצע הפינוי על-פי שיקול דעת הצוות הרפואי ובהנחייתו.

4. נוהל העברת אנשי הרפסודה לספינת חילוץ:

העברת אנשי הרפסודה לספינת חילוץ תבוצע בהתאם לשיקול הדעת של אחראי משט הרפסודייה וקצין הבטיחות הימי.

5. נוהל נחיתת הרפסודות אם הים גלי:

- א. 100 מ' לפני קו החוף, שבו מתבצעת הנחיתה, יש להוריד את המפרש.
- ב. 30 מ' לפני החוף יש להרים את הגה הכיוון של הרפסודה.
- ג. בעת נגיעת הרפסודה בחוף הנחיתה יירד הצוות לצדי הרפסודה בלבד.
- ד. לא יתבצע פירוק הרפסודה כשהיא בתוך המים.

6. נוהל הפעלת מצוף עשן:

- א. מצוף עשן יעמוד לרשות רופא המשט לצורך הנחתת מסוק לעת חירום.
- ב. אחראי משט הרפסודייה ימנה צוות להנחתת מסוק.

7. נוהל מקרה לא צפוי ברפסודה:

בכל מקרה בלתי צפוי ברפסודה יש להוריד מיד את המפרש ולהזעיק את אחת מסירות הליווי באמצעות דגלון אדום.

18. סימנים מוסכמים ואמצעי עזר

- א. הורדת מפרש: במקרה מצוקה יש להוריד את המפרש.
- ב. זיקוק אדום: זיקוק אדום הנורה מספינת הליווי, משמעותו הפסקת השיט והורדת המפרשים של כל הרפסודות במשט. יש להודיע על מצוקה לספינות ולסירות הליווי, לאחראי בחוף הנחיתה, לאחראי משט הרפסודייה ולכל הגורמים האחרים הקשורים למשט.

19. נוהל גרירה

- א. אין הגבלה לגרירת רפסודות בלתי מאוישות.
- ב. בעת גרירת רפסודה על-ידי כלי שיט יש להקפיד שקשירת הרפסודה לכלי הגורר תיעשה בתיאום מלא עם הספינה הגוררת.
- ג. קשירת משולש הגרירה תהיה במקומות הנמוכים ביותר האפשריים בשתי פינות קדמיות של סיפון הרפסודה, ותיעשה לפני יציאת הרפסודה לים.

20. גרירת רפסודה מאוישת

- א. גרירת רפסודה מאוישת היא פעולה בלתי שגרתית. היא תבצע במקרים חריגים ותוך הקפדה להרחיק את צוות הרפסודה מאזור הקשירה.
- ב. אם הרוח תפסיק לנשוב, והאחראי על משט הרפסודייה וקצין הבטיחות הימי יחליטו שהעברת צוות הרפסודות מסוכנת מאוד, ייגררו הרפסודות, וצוותיהן עליהן.
- ג. אם צריך לתקן את כיוון הרפסודה, והאחראי על משט הרפסודייה וקצין הבטיחות הימי יחליטו שהדבר חיוני, יחזיר אותה האחראי לנתיב השיט, ויבטיח את נחיתה הרפסודה בחוף הנחיתה המתוכנן.
- ד. אם תתפרק הרפסודה במים, יועברו אנשי הרפסודה, בסיוע סירות הליווי, לספינות הליווי.

פרק 10: יום עבודה

1. **הגדרה:** יום שבו פועלים חברי השכבה הבוגרת (ט'-י"ב) לקראת פעילות מסוימת הכוללת בנייה מחנית או עבודה בכלים.
2. יש להמציא אישור לפעילות. ראו כרך א' - **כללי**, נספח 3, עמ' 44.
3. בפעילות זו יימצא בוגר לאורך כל שעות הפעילות.
4. כל יום עבודה יחל בתדריך הוראות בטיחות הרלוונטי לאותו יום.
5. בעונת הקיץ מומלץ להקים רשת צל מעל סביבת העבודה. אם אין אפשרות להקים רשת זו, יחבשו החניכים העובדים תחת השמש כובעים וילבשו חולצות בעלות שרולים (לא גופיות).
6. יש לוודא כי במרחב הפעילות קיימות נקודות שתייה מסודרות וזמינות, וכי החניכים שותים. כל שעתיים יש לקיים הפסקת שתייה יזומה.
7. העבודה תתבצע רק בנעליים סגורות.
8. אין לעבוד בגובה כחצי שעה לפני החשיכה. כל העבודה תסתיים בשעה 23:00.
9. כל הנהלים, החלים על בנייה מחנאית, תקפים גם ביום העבודה.

פרק 11: קטיף בוסים

1. את הבוסים יש לקטוף אך ורק במקומות המורשים לכך ועל-פי תיאום עם מרכז ההנהגה ועם פקח השמורה ו/או בעלי השטח שבו קוטפים.
2. לכל קטיף יש לארגן את האישור המתאים: בטחוני/הנהגתי/תנועתי.
3. לפני כל קטיף יש לערוך שיחת בטיחות וזהירות ולהדגיש את הסכנות השונות: נחשים, חתכים מסכינים או משאריות בוסים, שבבים, קוצים, חציית כבישים, בורות, בורות מים ותעלות. כן קיימת סכנת "השתפדות" על בוסים שנקטפו.
4. יש להשתמש בכלי עבודה מתאימים ותקינים - מסורים ומסוריות - ולא באלתורי סכינים למיניהן. כן יש להשתמש בכפפות עבודה.
5. אין להשתמש בכלי עבודה חשמליים.
6. יש להצטייד בלבוש מתאים - ביגוד קל וארוך, כובע, מים, נעליים גבוהות, ומומלצים גם קרם הגנה ומשקפי שמש.
7. יש להקפיד על שתייה מרובה.
8. בעת הקטיף ישנה במקום חובש מוסמך ולו תיק חובש. כן יימצא במקום רכב פינוי.
9. את הבוסים יש לקטוף קרוב ככל האפשר לאדמה, אך לא לעקור אותם מהשורש.
10. את הקטיף יש לערוך במרוכז, ולא להניח לאנשים להתפזר על שטח גדול מדי, כדי שיהיה ביניהם קשר עין וקול למקרה שמישהו ייפצע.
11. את הבוסים רצוי לקלף בשטח. הדרך הנוחה והבטוחה ביותר לקילוף היא למשוך את הענפים נגד כיוון הצמיחה, לכיוון הבסיס.
12. את חבילות הבוסים המוכנות רצוי להוביל בזוגות - ולא ביחידים - על מנת לפתור את בעיית שיווי המשקל והיציבות בשטח, וכן למנוע את סכנת הנפילה או ההחלקה של אדם בודד שמטען כבד על כתפו.

13. את העמסת הבוסים על המשאיות יש לעשות בזהירות ובשולי הדרך בלבד. בשום פנים ואופן אין להעביר את חבילת הבוסים לאיי תנועה או לעברו השני של הכביש לצורך העמסה.
14. חשוב לציין ולהזכיר לשכבה בוגרת, שיפקחו עין על השכבה הצעירה וזכירו להם שהבוס נועד לעשיית גדרות או מתקנים – ולא נועד לשמש כחרב או ככידון.
15. בפעילות זו ימצא בוגר לאורך כל שעות הפעילות.

פרק 12: מתקנים מתנפחים

1. כללי

השימוש במתקנים מתנפחים יתבצע באחד משני המקרים:

- הזמנת מפעיל לשטח הפעילות (שבט, מרכז בקהילה וכדומה).
- שימוש במתקנים קיימים במסגרת אירוח במתקן נופש.

יש לפעול לפי ההנחיות להלן:

- א. בכל מקרה פעילות זו היא פעילות חריגה ויש להיערך לכך: אישור ובקרת איכות בהתאם למקום הפעילות.
- ב. יש לוודא שבידי בעל האתר או הגוף המפעיל מצוי ביטוח התואם את הפעילות המתוכננת.
- ג. השתתפותו של חניך בפעילות מותנית בהמצאת אישור כתוב של הוריו או של האפוסטרופוס שלו. האישור יכלול הסכמה להשתתפות החניך בפעילות המתוכננת.
- ד. יש לבחון אם קיימת מגבלה כלשהי ברשיון העסק של האתר או הגוף המפעיל לגבי גיל המשתתפים, ולפעול בהתאם.
- ה. הפעילות תתבצע בנוכחות בוגר. המדריכים יתודרכו להשגיח על החניכים. עם זאת, והיכן שניתן, יחולקו החניכים לזוגות, ובני-הזוג יונחו לשמור על קשר עין קבוע ביניהם ולשמור זה על זה לאורך כל הפעילות עד לחזרה לשבט או לפיזור החניכים.
- ו. פעילות זו מחייבת תדריך מסודר בכתב לצוות ההדרכה, ומהם – אל החניכים, והוא יכלול את הנהלים לפי הנחיות אלה לפני היציאה לפעילות, לפני העלייה על האוטובוס ולפני העלייה על המתקנים. בנוסף, לפני תחילת הפעילות יתדרך מנהל האתר את מפעילי המתקנים ועוזרי המפעילים, ימסור להם את הנחיות הפעלה וירענן את נוהלי הבטיחות. לכל מתקן יש לתת את הוראות הבטיחות הספציפיות שלו על-פי תיק המתקן.
- ז. כמות המלווים הבוגרים, רפואה ואבטחה ייקבעו בהתאם לאישור הבטחוני לפעילות.
- ח. יש לקיים בדיקת נוכחות שמית לפני יציאה, לאחר כל הפסקה, עם הגעה למקום הפעילות ובסיום הפעילות.
- ט. לגבי נסיעה באוטובוס יש לפעול לפי הנהלים המופיעים בכרך ג' – **טיולים**, פרק 9, סעיפים 5 ו-11, עמ' 111-112.

2. הגדרות

- א. **מתקן מתנפח:** מתקן שעשועים נייד בעל נפח, המושג באמצעות אספקה מתמשכת של לחץ אוויר. על מתקן זה או בתוכו יכולים המשתמשים לקפוץ, לגלוש, לטפס וכו'. קיימים סוגים שונים של מתקנים מתנפחים.
- ב. **מפוח:** מכשיר המונע באמצעות מנוע חשמלי או מנוע בניזן, המשמש לניפוח רצוף של מתקן השעשועים במשך כל זמן ההפעלה.
- ג. **תופס המתקנים:** בעלי המתקנים או אדם/ארגון שמונה בידי בעלי המתקנים להפעילם.
- ד. **מנהל אתר מתקנים מתנפחים:** אדם בעל הכשרה מתאימה, אשר מונה בידי תופס המתקנים או מי מטעמו לפקח על האתר ועל הפעילות המתקיימת בו, לתפעלו באופן בטוח ולשאת באחריות לבדיקת המתקנים באתר ולתחזוקתם.
- ה. **מפעיל מתקן:** אדם בוגר (מגיל 16 ומעלה) שמונה בידי מנהל האתר לפקח על השימוש במתקן המתנפח במשך כל הפעילות ולזהות מצבים חריגים או מסוכנים. הוא יעבור הכשרה על-ידי מנהל האתר להפעלת המתקן המתנפח.
- ו. **עוזר מפעיל:** אדם בוגר או מדריך, המסייע למפעיל המתקן בבקרה ופיקוח על הפעילות במתקן.
- ז. **שטח סכנה:** השטח הסמוך למתקן המתנפח. אין להימצא בשטח זה כל עוד המתקן נמצא בתנועה או בפעולה. שטח זה יגודר, ויוצבו בו שלטים המתריעים על אודות הסכנה הכרוכה בהימצאות בתוכו.

3. מתקנים שיש לגביהם הגבלות ואיסורים

- א. **מתקן השור הזועם** – אסור להפעלה במוסדות חינוך.
- ב. **מתקן בריכות קצף** – אסור להפעלה במוסדות חינוך.
- ג. **מתקן עם מים** – אסור השימוש במתקנים שיש בהם מים. מותר השימוש במתקנים, המוצבים על המים בתוך הבריכה, שיש לה רשיון להפעלה.
- ד. **מתקן קיר טיפוס מעל 4 מ'** – מחייב מפעיל מוסמך לקירות טיפוס או מדריך טיפוס וגלישה מוסמך. המתקן יכלול רתמות ואמצעי אבטחה תקינים כנגד נפילה.
- ה. **מתקן קיר טיפוס עד 2 מ'** – מחייב מפעיל צמוד. כל משתמש יהיה חגור ברתמת טיפוס תקנית.
- ו. **מתקן טיפוס במים** – מחייב שעומק המים לא יפחת מ-2 מ', כדי לבלום את נפילת הילדים.

4. אישורים

- יש לוודא שבמסגרת הפעילות קיים מנהל אתר. הוא הגורם המרכזי בכל הנוגע לניהול הבטיחות באירוע, שנעשה בו שימוש במתקנים מתנפחים. מנהל האתר חייב לעבור הכשרה מתאימה מטעם גוף, המכשיר מנהלי אתרים של מתקנים מתנפחים; וברשותו תעודה המעידה על הכשרתו, והכוללת פירוט של הנושאים שנלמדו במסגרתה. כן יש לוודא שמתקיימים התנאים הבאים:
1. בעל המתקן הוא קבלן מורשה, המוכר כחברה רשומה או כעוסק מורשה.
  2. אם בעל המתקן הוא גוף, הפועל ללא מטרות רווח, דרישה זו אינה חלה עליו.
  3. קיים ביטוח בתוקף, המבטיח שיפוי לכל מי שייפגע במהלך השימוש במתקן.
  4. במקום הפעילות קיימים סידורי עזרה ראשונה ופינוי רפואי.
  4. לכל מתקן יש תיק מתקן מסודר.

5. יש לעדכן את קב"ט מוסדות החינוך של הרשות המקומית/הבעלים על הפעילות שנעשה בה שימוש במתקנים מתנפחים, ולקבל ממנו תדריך בהתאם לצורך.
6. בפעילות רבת-משתתפים, המתקיימת מחוץ לשבט, יש לפעול בהתאם לדרישות הרשות המקומית. דרישות אלה מבוססות על הנחיות חוק רישוי עסקים, הנוגעות לאירועים מסוג זה, ובין השאר הן כוללות נושאי ביטחון ואבטחה, בטיחות, עזרה רפואית, כיבוי אש ועוד.

5. הקמת המתקנים

המתקנים יוקמו על-ידי החברה המפעילה בלבד. הנחיות ההתקנה נמצאות בנוהלי משרד החינוך; ראו קישור בסוף פרק זה.

6. הפעלת המתקנים

- א. ליד כל מתקן יוצב מפעיל מתקן אשר עבר הדרכה מתאימה. במתקנים, שבהם פתח הכניסה נפרד מפתח היציאה, או במתקנים, שבהם מפעיל אחד אינו יכול לראות את הנעשה בכל שטח המתקן, יוצבו שני מפעילים או מפעיל וסדרן.
- ב. המפעיל ישגיח על הפעילות במתקן במשך כל האירוע. אין להשאיר את המתקן ללא השגחה.
- ג. תפקידיו של המפעיל
1. להקפיד על עמידה במגבלות השימוש במתקן: גיל, מספר משתמשים, מוגבלויות של חניכים בעלי נכויות וכדומה.
  2. למנוע עישון בסביבת המתקן.
  3. למנוע הכנסת מזון או משקה.
  4. להסביר לחניכים את הוראות השימוש במתקן.
  5. להקפיד שהחניכים יסירו נעליים וחפצים אחרים לפני עלייתם למתקן.
  6. לפקח על העלייה למתקן ועל הירידה ממנו.
  7. למנוע קפיצות במשטח הכניסה למתקן.
  8. למנוע השתוללות (רוב התאונות והפגיעות במתקנים מתנפחים נובעות מהשתוללות).
  9. להפריד בין חניכים גדולים לקטנים.
  10. למנוע טיפוס על קירות צד או על חלקים שאין לטפס עליהם.
  11. למנוע גלגולים באוויר (סלטות).
  12. להוציא מהמתקן חניך לא ממושמע, שהתנהגותו עלולה לפגוע באחרים.
  13. לעקוב אחר כמות האוויר במתקן; ולהרחיק במהירות את החניכים, אם אירעה תקלה באספקת האוויר או שנתגלה קרע גדול.
  14. לפנות את החניכים בעת מילוי דלק במפוחים, המופעלים באמצעות מנוע בניזן.
    - א. המפעיל ישתמש במשרוקית או ברמקול כדי להנחות את החניכים, ויודא כי הם ממלאים אחר הוראותיו.
    - ב. יש להקפיד שהמעבר בין המתקנים ייעשה באופן מסודר ובהתאם להנחיותיו של מנהל האתר.

7. סיום הפעילות וקיפול המתקנים

- א. לקראת סיום האירוע יש להודיע על כך לחניכים.
- ב. לפני הוצאת האוויר יש לסרוק את המתקן ואת סביבתו ולוודא שלא נשארו במקום חפצים אישיים (נעליים, בגדים וכדומה).
- ג. יש להישאר ליד המתקן עד להתרוקנותו המלאה מן האוויר.
- ד. בעת קיפול המתקן יש לוודא כי לא מצויים בסביבה אנשים או בעלי-חיים.

8. הפעלת מתקנים בחוף ים או בבריכה

- א. **הפעלת מתקנים מתנפחים בחוף ים:** הפעלת מתקנים מתנפחים בים מותרת רק בחוף מוכרז, בנוכחות מצילים ובהתאם להנחיות מנהל החוף.
- ב. **הפעלת מתקנים מתנפחים בבריכה:** הפעלת מתקנים מתנפחים בבריכה מותרת רק בבריכה מוכרזת ובנוכחות מצילים.
- ג. במתקן המצוי במים, שגובהם מעל 80 ס"מ, רשאים להשתמש אך ורק חניכים היודעים לשחות. על מפעיל המתקן לוודא כי החניכים המשתמשים במתקן אכן יודעים לשחות.

9. מקרי חירום

- א. אם אירעה הפסקת חשמל, נפילת מתח חשמל או תקלה במפוחים, יש להוציא מהמתקן את כל החניכים, לוודא כי אכן כולם יצאו, ולדווח מיד למנהל המתקן על התקלה. כיוון שבתקלה מסוג זה יוצא האוויר לאט, יורדו החניכים מהמתקן באופן מסודר, ולא בבהילות.
- ב. אם יוצא האוויר מהמתקן במהירות ובפתאומיות (עקב חור במתקן, קריעה או תקלה במפוח), יש לחלץ מהמתקן את החניכים במהירות ולדווח על כך למנהל המתקן.
- ג. אם נפגע אחד החניכים בעת השימוש במתקן, יש להפסיק את הפעילות בו, להוריד ממנו את החניכים, לטפל בנפגע ולדווח למנהל האתר על התאונה. הפעילות במתקן תחודש רק לאחר קבלת אישור לכך ממנהל האתר.
- ד. אם חניכים מתפרעים ואי-אפשר להשתלט עליהם, יש לעצור את הפעילות ולהודיע על כך למנהל האתר.
- ה. אם חלה תקלה במערכת ההגברה והכריזה, יש להפסיק את הפעילות עד לקבלת אישור ממנהל האתר.
- ו. אם מספר החניכים במתקן מסוים רב מהמותר, יש לעצור את הפעילות במתקן, לפנות את האנשים, לסגור את המפוח, לדווח למנהל האתר על הבעיה ולהמתין להנחיות ממנו.

**הרחבות ונהלים נוספים בנושא "מתנפחים" ניתן למצוא בנהלי משרד החינוך:
 "הפעלת מתקנים מתנפחים", עדכון מאי 09.
 קישור לקובץ באתר התנועתית:**

 http://www.zofim.org.il/file_board.asp?troop_id=79352464

נספח 1: מנחה לסיווג פעילויות הדורשות רישוי עסקים יוני 2007

מנחה לסיווג פעילויות הדורשות רישוי עסקים

כתב: רותם זהבי – ממונה בטיחות ארצי

(מדינת ישראל, משרד החינוך, האגף הבכיר לביטחון, בטיחות ושע"ח)

כללי: משרד החינוך מחייב בתי-ספר ותנועות נוער לבצע פעילות חוץ בתהליכי אישור מסודרים מול לשכת תיאום טיולים ובהתאם להנחיות חוזרי מנכ"ל. גורמים אלה מנחים כיצד יש לבצע את הפעילויות ומפרטים את אמות המידה לביטחון ובטיחות בכל אחת מהפעילויות המאושרות. פעולות אלה מגוונות וכוללות, בין השאר, טיפוס וגלישה, רכיבה על אופניים, רכיבה על בעלי-חיים, פעילות שיט, ניווט, פארקי מים ועוד.

1. אחת ההנחיות המרכזיות, המחייבות את **אחראי הטיול** במסגרת תהליך ההכנות, היא לבדוק כי קיים רשיון עסקים בתוקף לאותה פעילות.
2. העיקרון המוביל הוא פעולה לפי "חוק רישוי עסקים", "תקנות רישוי עסקים" ו"צו רישוי עסקים". כל אלה יחד מאגדים בתוכם את הנחיות המדינה בנושאים אלה. למרות זאת יש פעולות, שמשרד החינוך מתיר ואינו מחייב רשיון עסקים. הסיבה לכך משתנה, אך בדרך כלל אלה פעילויות ניידות, שאינן קשורות למקום קבוע וצמודות קרקע, ושמתיימות ברחבי הארץ במקומות משתנים ולא קבועים.
3. **פירוט כלל הפעילויות:** נביא כאן את הפירוט של כלל הפעילויות, המותרות במערכת החינוך, ואת האישור המחייב לכל אחת ואחת.
4. **יודגש:** על האחראי לטיול מטעם מוסד החינוך ותנועת הנוער חלה החובה לוודא שקיים רישוי עסקים למפעיל. זו אחריותו הבלעדית.
5. **כיצד אפשר לבדוק את קיומו של רישוי עסקים?**
  - לפנות לרשות המקומית, לממונה על רישוי העסקים, ולבדוק איתו.
  - ניתן לעיין בתקנות לרישוי עסקים, המופיעות באתר האינטרנט של משרד הפנים: "עסקים טעוני רישוי".
  - ניתן לבדוק במשרד הפנים, אצל ממונה הרשויות המחוזי.
6. **הדגשה נוספת:** קיומו או אי-קיומו של רישוי עסקים אינו מבטל את החובה שחלה על אחראי הטיול והפעילות: לפעול בהתאם להנחיות חוזרי מנכ"ל המעודכנים.

להלן המיפוי של כל סוגי הפעילות.

טבלת סיווג פעילויות המחויבות ושאין מחויבות ברישוי עסקים

הערות	היתר על-פי חקיקה אחרת	לא דרוש רישוי עסקים	דרוש רישוי עסקים	סוג הפעילות	
טיפוס וגלישה ומתחם פעילות אתגרי					
		✓		טיפוס וגלישה ברחבי הארץ	1
		✓		מתחם חבלים אתגרי נייד	2
			✓	מתחם/פארק אתגרי קבוע	3
			✓	אתר/פארק קיר טיפוס קבוע	4
ניווט					
		✓		ניווט	5
		✓		ניווט תחרותי	6
רכיבה על אופניים					
		✓		טיול רכוב על אופניים	7
		✓		תחרויות רכיבה על אופני הרים	8
רכיבה על בעלי-חיים					
רישוי עבור אחזקתם וטיפול בהם			✓	רכיבה על חמורים	9
רישוי עבור אחזקתם וטיפול בהם			✓	רכיבה על סוסים	10
רישוי עבור אחזקתם וטיפול בהם			✓	רכיבה על גמלים	11
רישוי עבור אחזקתם וטיפול בהם			✓	חווה לרכיבה טיפולית לחינוך מיוחד	12
סיורי בכלי רכב שונים: ג'יפים, רכבת, טרקטורים עם עגלה					
רישוי עסק על-פי סעיף הסעת נוסעים בחוק רישוי עסקים			✓	סיורי ג'יפים	13
רישוי עסק על-פי סעיף הסעת נוסעים בחוק רישוי עסקים			✓	סיוור ברכבת שעשועים באתר מוגדר	14
רישוי עסק על-פי סעיף הסעת נוסעים בחוק רישוי עסקים	דרוש רישיון לעגלה להובלת נוסעים ממשרד התחבורה		✓	טרקטור עם עגלה להובלת נוסעים	15
החלקה על הקרח					
			✓	אתר החלקה על הקרח	16

טבלת סיווג פעילויות המחויבות ושאין מחויבות ברישוי עסקים – המשך

הערות	היתר על-פי חקיקה אחרת	לא דרוש רישוי עסקים	דרוש רישוי עסקים	סוג הפעילות	
נהיגה במכוניות "קרטינג" במסלול סגור					
			✓	אתר נהיגה במכוניות "קרטינג" במסלול סגור	17
קליעה בחץ וקשת					
			✓	קליעה בחץ וקשת	18
פעילויות שלג					
			✓	פעילויות שלג באתר החרמון	19
		✓		פעילויות שלג במקום פתוח שאינו אתר	20
מתקני שעשועים ומתקנים מתנפחים					
2008-2009 יחויבו מפעילי המתקנים באחזקת רישוי עסק			✓	אתר נייד של מתקני שעשועים ומתקנים מתנפחים	21
			✓	אתר קבוע כל השנה למתקני שעשועים ומתקנים מתנפחים	22
ספורט שימושי					
		✓		מסלול ספורט שימושי בשטח מוסד החינוך או במחנה	23 24
פארק מים ובריכות שחייה					
			✓	בריכת שחייה	25
			✓	פארק מים	26
רחצה בים					
		✓		רחצה בחוף מוכרז	27
שיט לסוגיו בנחלים ובאגמים					
רישוי עסקים לפי סעיף השכרת כלי שיט בחוק רישוי עסקים			✓	שיט באבובים	28
רישוי עסקים לפי סעיף השכרת כלי שיט בחוק רישוי עסקים			✓	שיט קיאקים	29
רישוי עסקים לפי סעיף השכרת כלי שיט בחוק רישוי עסקים			✓	שיט בסירות חצי קשוחות	30
רישוי עסקים לפי סעיף השכרת כלי שיט בחוק רישוי עסקים			✓	שיט בסירות נהר	31

טבלת סיווג פעילויות המחויבות ושאין מחויבות ברישוי עסקים – המשך

הערות	היתר על-פי חקיקה אחרת	לא דרוש רישוי עסקים	דרוש רישוי עסקים	סוג הפעילות	
שיט לסוגי בנחלים ובאגמים - המשך					
		✓		שיט על רפסודה	32
רישוי עסקים לפי סעיף השכרת כלי שיט בחוק רישוי עסקים			✓	שיט בימים ובאגמים מוסדרים	33
רישוי עסקים לפי סעיף השכרת כלי שיט בחוק רישוי עסקים			✓	שיט בחסקות	34
רישוי עסקים לפי סעיף השכרת כלי שיט בחוק רישוי עסקים			✓	שיט בגלשני מפרש	35
רישוי עסקים לפי סעיף השכרת כלי שיט בחוק רישוי עסקים			✓	גלישה בגלשני גלים	36
			✓	סקי מים בכבלים	37
			✓	סקי מים באגמים	38
		✓		צלילת קמ"ס (קנה, מסכה, סנפירים)	39
	עמידה בהנחיות חוק הצלילה			צלילה בבלונים במסגרת מועדון צלילה מוסדר	40
רישוי עסקים לפי סעיף השכרת כלי שיט בחוק רישוי עסקים			✓	שיט באבוב רחיפה	41
רישוי עסקים לפי סעיף השכרת כלי שיט בחוק רישוי עסקים			✓	שיט בבננה כפולה	42
מחנות וקייטנות					
			✓	מחנה יער	43
			✓	קייטנה	44
רק למי שיש פטור על-פי רשומות המדינה. מחייב אישורים חינוכיים מול משרד החינוך.	לפי החלטת של ועדת החינוך של הכנסת ואישור שר הפנים	✓		קייטנה של תנועת נוער	45
רק למי שיש פטור על-פי רשומות המדינה. מחייב אישורים חינוכיים מול משרד החינוך.	לפי החלטת של ועדת החינוך של הכנסת ואישור שר הפנים	✓		קייטנה של הרשות המקומית	46
			✓	סמינר של תנועת נוער	47
			✓	קייטנות של מתנ"סים דרוש רישוי	48

נספח 2: טופס בקרת איכות לסמינר
טופס בקרת איכות לפעילות חריגה בתנועת הצופים

בקרת איכות מקדימה לסמינר

שם האירוע: _____ שבט/הנהגה/תנועה/אחר: _____
 תאריך ביצוע הפעילות: _____ תאריך ביצוע בקרת האיכות: _____

1. נוכחים בבקרת האיכות

מס"ד	שם + משפחה	תפקיד	תפקיד בסמינר	הערות
1		מרכז הנהגה/מרכז מפעלים/מרכז הדרכה		
2				
3				

2. אישורים

א. פרטי האישור הבטחוני (במידת הצורך יש להוסיף שורות).
(למתחקר: יש לבדוק התאמה בין תוכן האישור הבטחוני ובין התכנון בפועל של הפעילות.)

מספר האישור	מאבטח (אקדח)	מאבטח (רובה)	מע"ר	חובש	רופא
מצוי בפועל					

- ב. אישור תנועתי: אושר/לא אושר. אם לא אושר, קביעת תאריך להוצאתו: _____
 ג. האם פרטי הפעילות אושרו על-ידי הדרג המתנדב? כן/לא.
 ד. האם בוצעו תיאומים עם גופים נוספים? כן/לא. אם כן, יש לפרט ולצרף העתק של התיאומים.

_____

_____

- ה. האם יצא דף מידע להורים המפרט את אופי הפעילות? כן/לא.
 ו. האם הוצא אישור הורים לפי פורמט חוזר מנכ"ל? כן/לא.
יש לאסוף את כל אישורי ההורים בכתב, כולל שכב"ג, טרם הפעילות.

3. כלי רכב

- א. שם חברת ההסעות: _____.
- ב. האם נוהל בדיקת אוטובוס מוכר? כן/לא. אם לא, יש לערוך רענון בהתאם לאוגדן הבטיחות.
- ג. רכב בסמינר
  - 1. פרטי הרכב _____
  - 2. שם הנהג _____ גיל הנהג _____
  - 3. מקום הרכב _____

4. ביטחון ורפואה

- א. שם חברת האבטחה: _____ שם חברת הרפואה: _____
  - ב. מספר המלווים: אקדח: _____, רובה: _____, מע"ר: _____, חובש: _____, רופא: _____
  - ג. שם האחראי לבדיקת המלווים: _____, מתי: _____, היכן: _____
  - ד. האם קיים תיק אבטחת חניון (בחניון לילה ארעי)? כן/לא.
אם לא, יש לקבוע מועד להגשתו: _____
(למתחקר: יש לבדוק את תוכנית האבטחה, מספר המאבטחים בלילה, המקום ותיאום החניון.)
  - ה. וידוא היכרות עם נוהל פינוי לבית-החולים: כן/לא.
אם לא, יש לבצע רענון בהתאם לאוגדן הבטיחות.
  - ו. שם האחראי לפינוי: _____. שם בית-החולים לפינוי: _____.
- היכרות עם מסלול הנסיעה לנקודות הפינוי: כן/לא. אם לא, יש לוודא היכרות עם המסלול טרם הטיוול.**

5. לוחות זמנים: היום הראשון והיום האחרון

א. איסוף החניכים

נקודה	שעה	יעד נסיעה

ב. פיזור החניכים

נקודה	שעה	יעד נסיעה

6. לוגיסטיקה

- א. אופן הבישול: בלוני גז/מדורות/קייטרינג/אחר: _____.
1. אספקת בלוני גז. שם החברה: _____ . אופן הובלת המכלים: _____.
  2. היכרות עם נוהלי הפעלה ובדיקה: כן/לא. אם לא, יש לבצע רענון בהתאם לאוגדן הבטיחות התנועתית.
  3. האם קיים אישור בדיקת אישור טכנאי גז? כן/לא. אם לא, יש לקבוע תאריך: _____.
- ב. אמצעי כיבוי אש
כמות המטפים: _____ . האם קיים אישור בדיקת אישור בדיקה? כן/לא.
- ג. לינה
1. סוג הלינה: מבנה/שטח.
  2. אם לינת שטח, האם ישנים בתוך אוהלים? כן/לא. אם כן, מהו סוגם: _____.
  3. מקום לינה חלופי: אם לינת שטח, שם המקום: _____.
- ד. חשמל ותאורה
1. אופן אספקת חשמל: גנרטור/נקודת חשמל/אין חשמל.
  2. אם אספקה מגנרטורים: כמות הגנרטורים (כולל חירום): _____ .
  3. אם אספקה מגנרטורים: האם קיימת הזמנה של חשמלאי או הימצאות איומטר? כן/לא.

ה. מספר החניכים: יש למלא את הטבלה הבאה

סה"כ	י"ב	י"א	י	ט'	ח'	ז'	ו'	ה'	ד'	שבט/שכבה

7. עורף הסמינר

- א. פרטי עורף הסמינר:
שם: _____ טלפון נייד: _____.
- ב. האם קיבל עורף הסמינר העתק מתיק הסמינר ומרשימות החניכים? כן/לא. אם לא, יש לקבוע תאריך לביצוע פעולה זו: _____.

8. פעילות מיוחדת

ציין את סוג הפעילות: _____ מתן הוראות בטיחות מיוחדות לפעילויות מיוחדות, כולל וידוא אישור עסק וביטוח צד ג' במידת הצורך.

9. מיפוי נקודות התורפה ואופן הטיפול בהן.

יש לפרט בטבלה זו את נקודות התורפה שאופיינו טרם בקרת האיכות ושעלו בבקרת האיכות ואת פתרונן. יש להוסיף שורות במידת הצורך.

נקודת התורפה בפעילות	הסיכון ורמתו (גבוה – בינוני – נמוך)	הפתרון המביא לסיכון נמוך (נסבל)

10. סיכום

א. יש לוודא כי נשארו בידי המתחקר ההעתיקים הבאים:

- תיק סמינר.
- תיק אבטחת חניון (לחניון לילה ארעי).

ב. סיכום דו"ח בקרת איכות (יש לכתוב את כל הנקודות שדורשות טיפול):

תאריך ביצוע בקרת האיכות: ___/___/___

שם המתחקר: _____ . שם אחראי הפעילות: _____ .

חתימת המתחקר: _____ .

בסיום בקרת האיכות יישאר העתק של טופס זה אצל אחראי הפעילות.

נספח 3: טופס בקרת איכות לפטי"שים
טופס בקרת איכות לפעילות חריגה בתנועת הצופים

בקרת איכות מקדימה לפטי"שים*

(*פסטיבל, טקס אש, יום שבת, שמחייה, מצעד לפידים)

* בקרת איכות זה פונה לכמה סוגי פעילויות. יש למלא את הסעיפים הרלוונטים לכל פעילות.

שם האירוע: _____ שבט/הנהגה/תנועה/אחר: _____
 תאריך ביצוע הפעילות: _____ תאריך ביצוע בקרת האיכות: _____

1. נוכחים בבקרת האיכות

מס"ד	שם + משפחה	התפקיד	התפקיד בפעילות	הערות
1		מרכז הנהגה/מרכז מפעלים/מרכז הדרכה		
2				
3				

2. פעילות הכנה

א. לקחי פעילות ההכנה (התאמת המסלולים, דגשי המתחקר וכדומה):

_____

_____

ב. סיכום סקר השטח:

_____

ג. דו"ח מיפוי השטח והמסלול: הוגש/לא הוגש. אם לא הוגש, תאריך הגשתו: _____.

ד. האם מצטרף לפעילות מדריך פעילות מוסמך? כן/לא. אם לא, מי מוביל את הטור: _____.

3. האם מצטרפים לפעילות בוגרים נוספים? יש למלא רק אם אינם מופיעים בטבלה בסעיף 1.

שם האחראי	תפקיד בפעילות	טלפון נייד

4. אישורים

א. פרטי האישור הבטחוני. אם לא נדרשת הוצאת אישור בטחוני, יש לדרוש הימצאות מלווים רפואיים בהתאם לאוגדן הבטיחות התנועתי.

(למתחקר: יש לבדוק התאמה בין תוכן האישור הבטחוני ובין התכנון בפועל של הטיול.)

מספר האישור	מאבטח (אקדח)	מאבטח (רובה)	מע"ר	חובש	רופא
מצוי בפועל					

- ב. אישור תנועתי: אושר/לא אושר. אם לא אושר, קביעת תאריך להוצאתו: _____.
- ג. האם פרטי הפעילות אושרו על-ידי הדרג המתנדב? כן/לא.
- ד. האם בוצעו תיאומים עם גופים נוספים? כן/לא. אם כן, יש לפרט ולצרף העתק של התיאומים.

- ה. האם יצא דף מידע להורים המפרט את אופי הפעילות? כן/לא.
  - ו. האם הוצא אישור הורים לפי פורמט חוזר מנכ"ל? כן/לא.
- יש לאסוף את כל אישורי ההורים בכתב, כולל שכב"ג, טרם הפעילות.**

5. הסעות

- א. שם חברת ההסעות: _____.
- ב. האם נוהל בדיקת אוטובוס מוכר? כן/לא. אם לא, יש לערוך רענון בהתאם לאוגדן הבטיחות.

6. ביטחון ורפואה

- א. שם חברת האבטחה: _____. שם חברת הרפואה: _____.
- ב. מספר המלווים: אקדח: _____, רובה: _____, מע"ר: _____, חובש: _____, רופא: _____.
- ג. שם האחראי לבדיקת המלווים: _____, מתי: _____, היכן: _____.
- ד. האם קיים תיק אבטחת חניון (בחניון לילה ארעי)? כן/לא. אם לא, יש לקבוע מועד להגשתו: _____ (למתחקר: יש לבדוק את תוכנית האבטחה, מספר המאבטחים בלילה, המקום ותיאום החניון).
- ה. וידוא היכרות עם נוהל פינוי לבית-החולים: כן/לא. אם לא, יש לבצע רענון בהתאם לאוגדן הבטיחות.
- ו. שם האחראי לפינוי: _____, שם בית-החולים לפינוי: _____.

7. מסלולי הפעילות

א. יש למלא את הטבלה הבאה:

חניון לילה	נקודות ציון במסלול כולל לוחות זמנים		פירוט דגשים לפי דו"ח מיפוי השטח והמסלול	שעת יציאה	שעת כניסה	מסלול	תאריך
	נקודה	זמן					

ב. בדיקת חניון הפעילות

1. האם יש עוד קבוצות מהתנועה שישנות בחניון? כן/לא.
2. אם כן, האם מצריך הדבר נוכחות רופא? כן/לא. אם כן, יש לוודא כי הזמן רופא.

8. לוחות זמנים: היום הראשון

א. איסוף החניכים

יעד נסיעה	שעה	נקודה

9. לוגיסטיקה

- א. מנהלן
שם: _____ . טלפון: _____ . מקום בפעילות: _____ .
- ב. מכשירי קשר
שם החברה: _____ . מספר המכשירים: _____ .
- ג. בלוני גז
1. שם החברה: _____ . אופן הובלת המכלים: _____ .
2. היכרות עם נוהלי הפעלה ובדיקה: כן/לא. אם לא, יש לבצע רענון בהתאם לאוגדן הבטיחות התנועתית.
3. האם קיים אישור בדיקת אישור טכנאי גז? כן/לא. אם לא, יש לקבוע תאריך: _____ .
ד. אמצעי כיבוי אש
כמות המטפים: _____ . האם קיים אישור בדיקה? כן/לא.
ה. מים
1. נקודות מילוי מים: _____ . כמות מים לחירום: _____ , מקומן: _____ .
2. מפתח מים לפעילות: _____ לכל חניך.

- ו. לינה
1. סוג הלינה: מבנה/שטח.
  2. אם לינת שטח, האם ישנים בתוך אוהלים? כן/לא. אם כן, מהו סוגם: _____.
  3. מקום לינה חלופי: אם לינת שטח, מהו המקום: _____.
- ז. חשמל ותאורה
1. אופן אספקת החשמל: גנרטור/נקודת חשמל/אין חשמל.
  2. אם אספקה מגנרטורים: כמות גנרטורים (כולל חירום): _____.
- ח. חניכים (יש למלא את הטבלה הבאה):

שבת/שכבה	ד'	ה'	ו'	ז'	ח'	ט'	י'	יא'	י"ב	סה"כ

10. עורף הסמינר

- א. פרטי עורף הסמינר:
שם: _____ טלפון נייד: _____.
- ב. האם קיבל עורף הסמינר העתק מתיק הסמינר ומרשימות החניכים? כן/לא.
אם לא, יש לקבוע תאריך לביצוע פעולה זו: _____.

11. פעילות מיוחדת: ציין את סוג הפעילות: _____ . מתן הוראות בטיחות מיוחדות לפעילויות מיוחדות, כולל וידוא אישור עסק וביטוח צד ג' במידת הצורך.

12. בנייה מחנאית

- א. האם הוגשו שרטוטים לכל המבנים? כן/לא.
- ב. האם כל מבנה מחנאי אושר על-ידי הדרג המתאים? כן/לא.
- ג. האם מתקיימת בנייה מחנאית-הנדסית? כן/לא. אם כן, האם מהנדס בדק את השרטוטים? כן/לא.
- ד. האם נוהלי בנייה מחנאית מאוגדן הבטיחות התנועתית ידועים? כן/לא.
- ה. האם נוהלי חוזר מנכ"ל ידועים? כן/לא.
- ו. האם נוהלי שימוש בכלי עבודה מאוגדן הבטיחות התנועתית ידועים? כן/לא.
- ז. יש לוודא כי לכל מבנה קיים טופס אישור מבנה מחנאי.

13. פסטיבל

- א. האם קיימים האישורים הבאים:
אישור חשמלאי, אישור מהנדס לבמה ולכל הבנייה שעליה? כן/לא.
- ב. האם קיים תיק אירוע, הכולל מיפוי מפגעי בטיחות, סדר ישיבה, נוהל פינוי בעת אירוע חירום, טלפונים חיוניים, סדרי אבטחה ורפואה, מקום אמצעי כיבוי אש? כן/לא.

14. טקס אש

- א. האם קיים אישור בכתב ממכבי האש? כן/לא. מהן דרישותיו: _____.
- ב. האם נוהלי טקס אש מאוגדן הבטיחות התנועתי ידועים? כן/לא.
האם הנחיות חוזר מנכ"ל ידועות? כן/לא.
- ג. יש לוודא הגשת מרשם טקס האש (בקנ"מ) הכולל: כתובות אש, מרחקי נפילה, ציוד כיבוי אש, מקום החניכים, שטח התחנות הצופיות, מקום האורחים, מקום הבמה, פריסת מערכת החשמל, מקום המלווים החמושים והרפואיים, נקודות הכניסה והיציאה (כולל יציאת חירום). **כן יש לבצע על גבי מרשם מיפוי נקודות תורפה בטיחותיות** (עמודי חשמל, מבנים, בורות וכדומה).

15. מצעד לפידים

- א. האם הנחיות חוזר מנכ"ל ידועות? כן/לא.
- ב. האם כל נוהלי מצעד הפידים מאוגדן הבטיחות התנועתי ידועים? כן/לא.
- ג. האם קיים תיק אירוע למצעד (הכולל מסלול ההליכה, תדריך בטיחות)? _____.

16. מיפוי נקודות תורפה ואופן הטיפול בהן.

יש לפרט בטבלה זו את נקודות התורפה שאופיינו טרם בקרת האיכות ושעלו בבקרת האיכות ופתרוןן. יש להוסיף שורות במידת הצורך.

נקודת התורפה בפעילות	הסיכון ורמתו (גבוה – בינוני – נמוך)	הפתרון המביא לסיכון נמוך (נסבל)

17. סיכום

- א. יש לוודא כי נשארו בידי המתחקר ההעתיקים הבאים:
- תיק פעילות.
  - תיק אבטחת חניון.
- ב. סיכום דו"ח בקרת איכות (יש לכתוב את כל הנקודות שדורשות טיפול):
- _____
- _____
- _____
- תאריך ביצוע בקרת האיכות: ___/___/___
- שם המתחקר: _____ שם אחראי הפעילות: _____
- חתימת המתחקר: _____

בסיום בקרת האיכות יישאר העתק של טופס זה אצל אחראי הפעילות.

נספח 4: טופס בקרת איכות לקראת פורימון
טופס בקרת איכות לפעילות חריגה בתנועת הצופים

בקרת איכות מקדימה לפורימון

שם האירוע: _____ שבת/הנהגה/תנועה/אחר: _____
 תאריך ביצוע הפעילות: _____ תאריך ביצוע בקרת האיכות: _____

1. נוכחים בבקרת האיכות

מס"ד	שם + משפחה	תפקיד	תפקיד בפעילות	הערות
1				
2				
3				

2. פעילות הכנה: יש לפעול לפי המופיע בסעיף 8.

3. האם מצטרפים לפעילות בוגרים נוספים? יש למלא רק אם אינם מופיעים בטבלה בסעיף 1.

שם האחראי	טלפון נייד	תפקיד בפעילות

האם מצטרפים לפורימון הורים כדי לסייע בתפעול יום הפורימון? כן/לא.
 אם כן, האם הועבר להורים אלה תדריך לגבי תפקידם? כן/לא. אם לא, מתי יועבר התדריך? _____.

4. אישורים

- א. אישור הנהגתי: אושר/לא אושר. אם לא אושר, קביעת תאריך להוצאתו: _____.
- ב. האם בוצעו תיאומים עם גופים נוספים? כן/לא. אם כן, יש לפרט ולצרף העתק של התיאומים.

_____

_____

5. רפואה

יש לוודא קיומו של תיק עזרה ראשונה בשבת: קיים/לא קיים.

6. לוגיסטיקה

- א. בישול צופי: בלוני גז/מדורות (מחק את המיותר).
- שם החברה המספקת גז: _____ . אופן הובלת המכלים: _____ .
  - היכרות עם נוהלי הפעלה ובדיקה: כן/לא. אם לא, יש לבצע רענון בהתאם.
  - האם קיים אישור בדיקת טכנאי גז? כן/לא. אם לא, יש לקבוע תאריך: _____ .
  - אמצעי כיבוי אש: כמות המטפים: _____ . האם קיים אישור בדיקה? כן/לא.
- ב. מים
- נקודות מילוי מים: _____ .
- ג. חשמל ותאורה
- אופן אספקת חשמל: גנרטור/נקודת חשמל/אין חשמל.
  - אם אספקה מגנרטורים: כמות הגנרטורים: _____ .
  - אם אספקה מגנרטורים: יש לבצע הזמנת חשמלאי להתקנת הגנרטור.
  - חניכים ואורחים. יש למלא את הטבלה הבאה על מנת ליצור צפי משתתפים.

שבט/שכבה	ד'	ה'	ו'	ז'	ח'	ט'	י'	יא'	יב'	סה"כ

האם ישתלבו בפעילות משתתפים צעירים מכיתה ד'/חניכי צמי"ד? כן/לא. אם כן, יש לכתוב הנחיות ספציפיות למשתתפים אלה.

7. פעילות מיוחדת מספק חוץ:

ציין את סוג הפעילות: _____ , מתן הוראות בטיחות מיוחדות לפעילויות מיוחדות, כולל וידוא אישור עסק וביטוח צד ג' במידת הצורך.

8. בנייה מחנאית

- האם הוגשו שרטוטים לכל המבנים? כן/לא.
- האם כל מבנה מחנאי אושר על-ידי הדרג המתאים? כן/לא.
- האם הוגשה תוכנית כוללת לכל שטח השבט, כולל מבנים מחנאיים, מבנים מחנאיים-הנדסיים, תחנות פעילות? כן/לא.
- האם הוגשה תוכנית, המפרטת את סך השכב"ג הנדרש להקים את הפורימון, לרבות מספר אנשי הצוות לכל מבנה, כמות שעות העבודה הנדרשת, לוי"ז הכנות לפורימון, לוי"ז ליום ההקמה, לוי"ז ליום הפורימון, לוי"ז לפירוק? כן/לא.
- האם כל התוכניות שהוגשו אושרו על-ידי המתחקר? כן/לא.
- האם מתקיימת בנייה מחנאית-הנדסית? כן/לא. אם כן, האם מהנדס נתן ייעוץ למרכז ההנהגה או לכל מי שהוסמך על-ידי מנהל הבטיחות של תנועה הצופים לבצע תחקור? כן/לא.
- האם נוהלי בנייה מחנאית מחוזר מנכ"ל ידועים? כן/לא.
- האם נוהלי שימוש בכלי עבודה ידועים? כן/לא.

ח. יש לוודא כי לכל מבנה קיים תיק מבנה מחנאי.
הטופס נמצא בלוח הקבצים באתר מחלקת בטיחות:

 http://www.safety.zofim.org.il/file_board.asp?troop_id=79352464

ט. כל בנייה מחנאית-הנדסית תאושר לשימוש כמתקן בפורימון על-ידי מרכז ההנהגה, או מי שמינה מטעמו, על סמך טופס אישור המבנה המקורי בסיום הבנייה וטרם תחילת השימוש במתקן.

אם צוין באחת מן התשובות "לא", אין לאשר את ביצוע הפורימון.

9. מיפוי השבט

- א. האם קיימים האישורים הבאים: אישור חשמלאי (במידת הצורך), אישור מהנדס לבמה (במידת הצורך) ולכל הבנייה שעליה (גשר תאורה וכדומה)? כן/לא.
- ב. האם קיים תיק אירוע, הכולל מפת מפגעי בטיחות, נוהל פינוי בעת אירוע חירום, טלפונים חיוניים, מקום אמצעי כיבוי אש? כן/לא.
- ג. יש לצרף את טבלת נקודות התורפה שמופיעה בסעיף 12 של טופס זה.

אם צוין באחת מן התשובות "לא", אין לאשר את ביצוע הפורימון.

10. טקס אש (אם מתקיים)

- א. האם קיים אישור בכתב ממכבי האש? כן/לא. מהן דרישותיו: _____.
- ב. האם נוהלי טקס אש מאוגדן הבטיחות התנועתי ידועים? כן/לא.
- ג. יש לוודא הגשת מרשם טקס האש (בקנ"מ), הכולל כתובות אש, מרחקי נפילה, ציוד כיבוי אש, מקום החניכים, שטח התחנות הצופיות, מקום האורחים, מקום הבמה, פריסת מערכת החשמל, מקום המלווים החמושים והרפואיים, נקודות הכניסה והיציאה (כולל יציאת חירום).
כן, יש לבצע על גבי מרשם מיפוי נקודות תורפה בטיחותיות (עמודי חשמל, מבנים, בורות וכדומה).

אם צוין באחת מן התשובות "לא", אין לאשר את ביצוע הפורימון.

11. יש לוודא כי נשארו בידי המתחקר ההעתיקים הבאים:

- תיק אישורי מבנה לתחנות הצופיות, כולל ניהול סיכונים לכל תחנה.
- רישוי עסק + ביטוח של מפעילים חיצוניים (לדוגמא: מתנפחים).

12. מיפוי נקודות התורפה ואופן הטיפול בהן: יש לפרט בטבלה זו את נקודות התורפה שאופיינו

טרם בקרת האיכות ושעלו בבקרת האיכות, ואת פתרונו. יש להוסיף שורות במידת הצורך.

אחריות	הפתרון המביא לסיכון נמוך (נסבל)	הסיכון ורמתו (גבוה - בינוני - נמוך)	נקודת התורפה בפעילות
מרכז צעיר עם ארבעה שכב"גיסטים	6 מתקני משקה יהיו פזורים בשבט, וכל 45 דקות יבוצע סבב מילוי.	סביר (אם יהיה יום חם)	<u>לדוגמה:</u> אם יהיה יום חם, יש חשש להתייבשות או תשישות של המשתתפים.

13. סיכום

סיכום דו"ח בקרת איכות (יש לכתוב את כל הנקודות שדורשות טיפול):

תאריך ביצוע בקרת האיכות: ___/___/___

שם המתחקר: _____ . שם אחראי הפעילות: _____ .

חתימת המתחקר: _____ .

העתק מבקרת האיכות יימסר למרכז השבט

נספחי בטיחות לפורימון

הנחיות כלליות לביצוע מתקני פורימון מורכבים

- ✓ מתקן הכולל צירים: גובהו המקסימלי יהיה 4.5 מ'.
- ✓ מתקן הכולל זווית גלישה: הזווית לא תעלה על 30 מעלות.
- ✓ מתקן הכולל תנועה על גלגלים: גובהו הכולל של המתקן לא יעלה על 3 מ'.
- ✓ השימוש בגלגלות לשם קשירת חניכים אפשרי כאשר הגובה המקסימלי של החניך הוא 1/2 מ'. מעבר לכך ניתן לבצע פעולה זו רק על-ידי מפעיל חיצוני שמקצועו מדריך גלישה.

אירועי בטיחות בפורימון 2005		
המתקן	הפציעה	תיאור המקרה
שור זועם	שבר ביד	חניך נפל מהמתקן ושבר את ידו.
נפילה למים	חתך עמוק ברגל	חניך נפל למתקן מים מאולתר ונפגע מברזל בולט.
מגלשה	חתך ברגל	חניך נחתך ברגלו ממסמר בולט.
בררכת בוץ	שברים באף	בשני מקרים שונים שברו שני חניכים אף בבררכת הבוץ.
יום עבודה לפורימון	התחשמלות	שכב"גיסט תקע בזנ"ט 1/2 מטר מעמוד חשמל ופגע בכבל מתח.
יום עבודה לפורימון	חבלה בראש	שכב"גיסט נפגע מבזנ"ט.
אירועי "כמעט ונפגע" בפורימון 2005, שדווחו על-ידי השבטים		
פירוק מתקן פורימון	נפילת מתקן מחנאי	מגדל נפל בסמיכות למרכז שבט.
בניית מבנים הנדסיים	בנייה בשונה מאישור התוכנית	בעת בדיקת המבנים בשבט על-ידי צוות ההנהגה נמצא כי המבנים נבנו שלא לפי אישור התוכנית. לכן הם לא הופעלו בפורימון.
שתייה	שתיית בניזין מג'ריקן	חניכה שתתה בניזין מג'ריקן; לא סומן באופן בולט שהוא מכיל בניזין.

